

Tečaj za jamske pomočnike iz martinarne

Sodelavcem — jamskim in pečnim pomočnikom iz obrata elektropeč, ki obiskujejo tečaj, so se 19. februarja pridružili še tečajniki iz livne jame martinarne. Tečaj za jamske pomočnike iz martinarne je bil organiziran z namenom, da bi se tečajniki seznanili z zahtevami delovnega mesta jamskega pomočnika ter da bi dobili tudi teoretično znanje. V programu je 40 predavanj. Na ta način bodo jamski pomočniki iz martinarne lažje in tudi boljše izpolnjevali zahtevne naloge, ki jih je vedno več ob izpolnjevanju kvalitetnega programa v martinarni. Tečaj bo predvidoma obiskovalo 70 jamskih pomočnikov, mi pa želimo, da bi redno obiskovali predavanja, ker je od tega odvisen uspeh slehernega posameznika. Znanje, ki ga bodo pridobili tečajniki na tečaju in seveda uspehi, pa bodo vidni na delovnem mestu tako glede strokovnosti kakor napredovanja. Tečaj bo trajal predvidoma do aprila.

Polde Lomovšek

Gradnja nove mazutne postaje

Novo mazutno postajo z rezervoarjem zmogljivosti 1000 ton in črpalnico gradimo na vzhodni čelni strani sedanje generatorske lope. Izbiro lokacije je narekovala primerna bližina potrošnikov predvsem SM peči.

V ta namen smo odstranili v letu 1963 štiri plinske generatorje, generatorsko halo pa skrajšali za dva polja. To je skladno s programom postopnega ukinjanja kurjenja peči z generatorskim plinom ter uvajanje boljšega in cenejšega kurjenja z mazutom.

Jeseni leta 1963 smo pričeli z gradnjo mazutne postaje. Zgodnja zima je preprečila dokončanje gradbenih del zgradbe črpalnice, medtem ko je bil temelj rezervoarja z zajetjem izgotovljen. Kljub mrazu je bila montaža rezervoarja končana v januarju, izolacija pa letos 20. februarja.

Ne glede na to, da bo črpalnica zgrajena pozneje, smo se odločili, da bomo rezervoar začeli uporabljati takoj, ko bo zgrajen. V ta namen smo zgradili začasen cevovod za dovod mazuta iz cistern in odvod na obstoječo mrežo. V rezervoar bomo gorivo dovajali s provizorično postavljeno črpalno Allweiler, ki bo pozneje nameščena v novo črpalnico, odvajali pa prostoteče v sedaj obstoječe rezervoarje. Tudi ogrevanje mazuta v rezervoarju s paro na 50° C je izvedeno.

Ta ukrep je bil upravičen, če upoštevamo, da so dosedanje skladiščne zmogljivosti 400 ton mazuta zadostovale le za 3 do 4 obratovalne dni. Tako majhne skladišče zmogljivosti povzročajo stalno zaskrbljenost glede sigurnosti

ŽELEZAR

JESENICE, 22. FEBRUARJA 1964

ŠT. 8/VI.

Stroški vzdrževanja in proizvodnja

Ena izmed glavnih nalog vseh ekonomskih enot je stalno zniževanje proizvodnih stroškov. Z znižanjem proizvodnih stroškov lahko vplivamo na uspeh tovarne kot celote, zato mora vsak posameznik voditi računa o tem. Mnenje med posameznimi delavci je, da ne morejo vplivati na to.

Res je, da na nekatere postavke teh stroškov nimamo direktnega vpliva, toda kljub temu vsak delavec, ki dela na stroju ali na kakšnem drugem delovnem mestu, lahko vpliva na znižanje stroškov proizvodnje. Del stroškov predstavlja zaščitna sredstva. S pravilnim uporabljanjem in čuvanjem lahko

nekaj prihranimo. Posebno pozornost je treba posvetiti pri pečeh azbestnim oblekam, ki so razmeroma drage. Pri nas s temi oblekami ne ravnamo preveč varčno, delavci jih nosijo tudi takrat, ko nimajo prebodov, zato je njihova življenjska doba zelo kratka. Res je, da delavec mora biti zaščiten s to obleko pri prebodu, ko pa poliva skrinje za žlindro ali livno polje, pa to ni potrebno. Azbestna obleka kar razpada, ko je mokra in je treba novo, če hočemo, da ne bo nepotrebnih opeklin.

Drug precejšen strošek pri proizvodnji pa je vzdrževanje. Na to, kakšni bodo stroški vzdrževanja, lahko precej vplivajo tako delavci v proizvodnji, kakor tudi vzdrževalci. Če bi vsak delavec pri stroju vedel, da stroj, kadar stoji, samo odvzema, bi verjetno ta stroj bolj negoval. Veliko je okvar zato, ker stroj ni redno očiščen, ni pravilno podmazan, ali pa preveč obremenjen. Vsak delavec pri stroju bi moral vsako manjšo okvaro takoj javiti delovodji, ta pa dežurnemu ključavničarju. Dežurni

D. T.

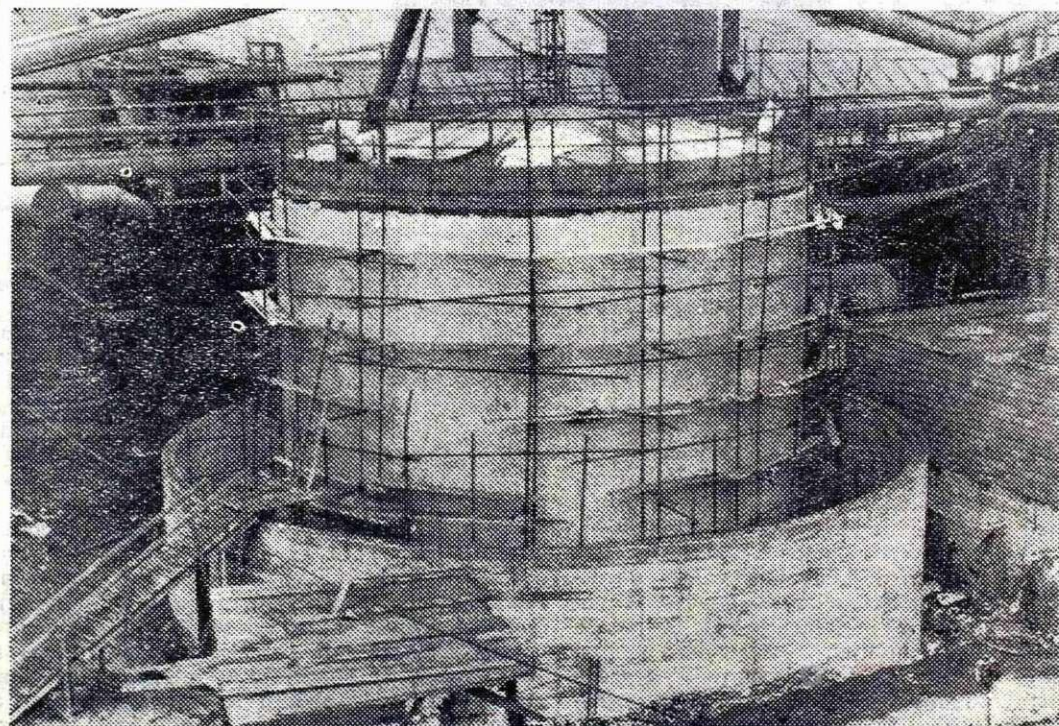


Iz livne jame v martinarni: vlivanje jekla v kokile

ključavničarji pa bi morali stoj v proizvodnji. Imamo posvečati več pozornosti samim strojem in opozarjati delavce na pomanjkljivosti pri obratovanju. Samo s skupnimi močmi bomo uspešno skrajšati zastoje v obratu. Potrebno bo uvesti nazaj redne obhode na začetku dne. S hitrim preventivnim vzdrževanjem bomo marsikaj uspešno. Posebno pozornost moramo posvetiti transportnim trakovom, kajti poraba gumijastih predstavlja precejšnjo vsoto. Zamenjava traku nam tudi vedno pomeni za-

Izboljšati moramo tudi pozornost pri nepotrebnih okvarah elektromotorjev, ki jih ni malo. Posebno v zimskem času so prepogoste okvare elektromotorjev na transportnih trakovih. Res je, da mraz vpliva na togost trakov in so motorji bolj obremenjeni, če pa poleg tega trakovi niso stalno čiščeni, so okvare še pogostejše. S pravilnim odnosom do dela bomo tudi na tem področju dosegli zaželjene uspehe.

Stane Torkar



Gradnja nove mazutne postaje dobro napreduje. Ze koncem februarja bodo začeli uporabljati rezervoar, da bi tako povečali skladiščne zmogljivosti in lahko nabavili mazuta vsaj za deset obratovalnih dni

Osnovna šola „Prežihov Voranc“ ima mlade literate

Učenci osnovne šole »Prežihov Voranc« na Jesenicah izdajajo že tretje leto svoje šolsko glasilo pod naslovom »Mladi samorastniki«. Te dni je izšla druga številka letošnjega leta, ki je izredno pestra, okusno opremljena in jo je vredno prebirati. Glasilo je lep dokaz uspešnega dela literarnega krožka omenjene šole, za kar imajo zalugo predvsem učitelji in profesorji-slavisti.

Večja storilnost in uspehi v letu 1963

Dne 17. februarja je bila v šamotarni druga seja DSEE. Na seji so pregledali oziroma obravnavali poročilo o poslovanju v minulem letu.

Tehnično poročilo je prebral obratovodja in uvodoma poudaril, da se je storilnost dela lani zopet izboljšala in sicer 2 kg na uro v dejanskih tonah. To pomeni, da se je storilnost povečala na 82 kg v letu 1963.

V poročilu obratovodje je tudi omenjeno preseganje norm med posameznimi oddelki, ki pa ni bilo enakomerno. Tako so na primer v mlinih ter pri stiskalnicah presegli normo za 42 %, pri strojnem oblikovanju pa le 20 %, na ročnem oblikovanju 28 ter na pečnem oddelku 31 %. Najvažnejši vzrok za neenakomerno preseganje norm je vsekakor v tem, da je v šamotarni precej nestalnih delavcev, vplivala pa je tudi kvalitetna zaostreitev že pri predelavi polizdelkov kanalske opeke.

S stalnim menjavanjem delavcev so imeli probleme skozi vse leto. Ugotovili so tudi, da se je povečalo število bolovanj za 314 dni v primerjavi z letom 1962. Poleg tega so imeli lani tudi več nesreč pri delu ter 367 izgubljenih delovnih dni. V letu 1962 so imeli le 216 izgubljenih delovnih dni. Ko so analizirali nesreče pri delu, so ugotovili, da je bilo kar 80 % nesreč pri delu zaradi lastne neprevidnosti in zaradi nedosledne uporabe zaščitnih sredstev. Imeli so tudi večje število nadur. Tu je treba

omeniti predvsem pomanjkanje delavcev med letom. Planirani izplen so presegli za 2,1 %, predvsem zaradi večje izdelave mas kot so planirali.

Seveda je bilo v poročilu obširno obravnavano tudi kvalitetno delo pri izdelavi opeke. Ugotovili so, da kvalitetni podatki odgovarjajo JUS predpisom ter jih v nekaterih pozicijah celo močno prekašajo.

Laboratorij OTK v šamotarni je lani izvršil oziroma napravil 38.200 kvalitetnih analiz. Med uspehi, ki so jih lani dosegli v šamotarni, moramo omeniti še prizadevanje za znižanje stroškov. Znižali so jih za 26.373.000 dinarjev. Za ta uspeh ima zasluge ves kolektiv, saj so porabili precej odpadne opeke, ki bi jo sicer odpeljali na nasip. Na ta način so znižali predelavne stroške.

Na seji so razpravljali še o popravku stimulacijskega faktorja za strojno oblikovanje, ki obsega delovna mesta Pauker stiskalnice, strojne stiskalnice za kanalsko opeko in cevi ter ročno stojno stiskalnice kanalske opeke. S tem popravkom so dosegli bolj pravično in vzpodbudno nagrajevanje po učinku. Popravek je bil sprejet soglasno.

Ob zaključku seje so ponovno opozorili na povečano število izostankov. Sprejeli

so sklep, da bodo izostankarje poklicali na kratek razgovor, ki se ga bodo udeležili tudi predstavniki političnih organizacij. Imenovali so tudi komisijo z namenom, da pregleda vse možnosti prehoda na krajši delovni čas. Pregledali so tudi sklepe 28 rednega zasedanja CDS ter imeli nekaj pripomb zaradi stalne menjave počitniškega tabora, ker tako po nepotrebnem trošimo denar.

aR

EE elektropeč

Težave zaradi pomanjkanja električne energije

V sredo, dne 12. februarja je imel UO EE elektropeči redno sejo. Tehnično poročilo za januar je prebral obratovodja Jože Ulčar. Tehnični pokazatelji v tem mesecu niso bili ugodni, predvsem zaradi pomanjkanja električne energije, saj peč I ni obratovala 117 ur, peč II pa 100 ur in zaradi tega tudi nismo izpolnili mesečnega plana. Zaradi nestalnega obratovanja peči je bila večja tudi poraba električnega toka, grafitnih elektrod in znatno zmanjšana vzdržnost sten peči.

V razpravi so člani odbora razpravljali tudi o načinu plačevanja osebnih dohodkov po količini odpremljenih ingotov in ne po teži odlitih ingotov. Problem je nastal, ker zaradi struženja izgubimo na teži ingotov in s tem tudi na dohodkih. OTK je izdelal seznam kvalitet oziroma ingotov, ki jih je treba stružiti in ingotov, ki gredo direktno na Javornik. Zato bomo morali zaradi površine ingota posvetiti vso pozornost pripravljanju livne jame in kokil. Vse ingote s slabo površino, ki niso v seznamu struženja, bomo morali ostružiti na lastne stroške.

Razpravljali so tudi o kolavdaciji ingotov. Ni pravilno, da so vsi ostruženi ingoti klasificirani kot drugovrstni, ker s struženjem odstranimo slabše površine in jih tako odpošljemo kot prvovrstne.

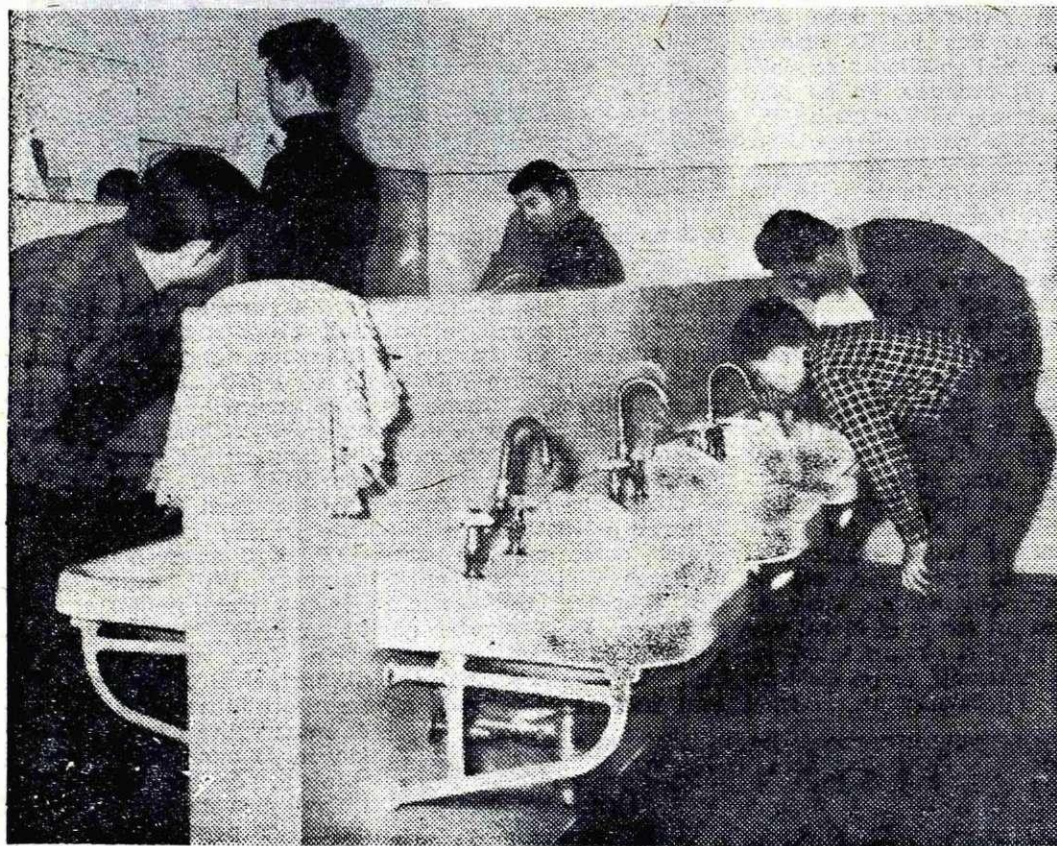
Člane odbora je obratovodja seznanil tudi s plačevanjem premij na porabo električnega toka, grafitnih elektrod in vzdržnosti ponovce. Osnove tem faktorjem je določil sektor za ekonomiko podjetja na podlagi triletnih povprečij. Osnove vsem artiklom so zelo visoke in jih bomo le težko presegli, ker na to vpliva mnogo neugodnih činiteljev.

Marjan Mrak

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki so kakorkoli doprinesli k odkritju storilcev vloma v poslovno pohoštva »Zarja« Ješenice.

Poslovodkinja
Ida Bertoncelj



Umivalnica v internatu Železarskega industrijskega centra

Strokovne šole pri železarskem izobraževalnem centru

Strokovne šole so javne šole, ki so dostopne vsem. Sestavljajo jih redni oddelki poklicne in tehnične šole. Slednja ima še večerne razrede za odrasle.

POKLICNA ŠOLA

V poklicni šoli učimo učence za čiste metalurške, kovinarske in ostale razne poklice. Čisti metalurški poklici so: valjavec, topilec in livar; kovinarski: strojni ključavničar, orodni ključavničar, kovinostrugar, ključavničar varilec, industrijski kovač, in ostali: vodovodni instalater, obratni električar in instrumen-

tarec. Z vsakim novim šolskim letom lahko sprejmemo za posamezne poklice:

12 kovinostrugarjev, 8 orodjarjev, 8 ključavničarjev - varilcev, 40 strojnih ključavničarjev, 20 obratnih električarjev, 4 kovače, 4 vodovodne instalaterje, 25 valjavcev in 25 topilcev.

Za vse omenjene poklice traja šolanje tri leta. Po treh letih opravljajo učenci zaključni izpit, nakar prejmejo diplomu, da so se izučili določenega poklica. Sprejemni pogoji so za vse poklice enaki in sicer: uspešno zaključena osemletna

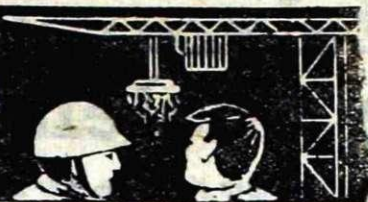
osnovna šola, starost do 17 let, da so zdravi. V primeru, če je prijave več, opravljajo pismeni izpit iz matematike in slovenščine v obsegu osnovne šole in preizkus v praktičnem delu. Vse to opravijo tekom dneva. Učenci zvedo, če so sprejeti še isti dan. Oddaljeni kandidati imajo možnost stanovati in hraniti se v šolskem internatu, ko pridejo k sprejemu in pozneje v šolo. Za prevoz z vlakom kupijo na domači postaji obrazec K-17, ki ga potrdi šola, katero je obiskoval. Tako ima za enkratno vožnjo sem in tja 75% popust. Enako velja, ko se ob pričetku šolskega leta pripeljejo v šolo. Učenci, ki stanujejo v internatu imajo med šolskim letom pravic do 3 kratne vožnje domov in nazaj z istim popustom na novo objavo.

Učenci, ki so sprejeti, so še enkrat vsi zdravniško pregledani. V

šoli prejme vsak tri delovne obleke, dve v prvem letu učenja, da jih lahko menja in tretjo v zadnjem letniku. Šola je opremljena s tuši in se vsi učenci obvezno tedensko enkrat skopljejo. Vsak prejme za umivanje mesečno kos mila.

Oddaljeni učenci se lahko vozijo v šolo dnevno z vlakom ali pa stanujejo v lepem šolskem internatu. Urnik pouka je prilagojen železniškemu voznemu redu. Šolsko leto se začne za prve letnike 5. septembra in traja do 15. julija, ko se pričnejo letne počitnice. Tudi v zimskih počitnicah so prosti najmanj teden dni. Odličnim in prav dobrim učencem se podaljšajo še za en teden. Teoretičen pouk je zaključen s 15. junijem. Tedensko so tri dni v delavnicah in tri dni v razredih. Skupaj je pouka 42 ur, od tega 24 ur praktičnega dela in 18 ur teorije. Praktičen pouk poteka ta

Nesreče



Lokomotiva N-IX spet obratuje

VALJARNE JAVORNIK I

Anton Kučarju, IV. valjavcu, je pri valjanju ploščatega železa padel kos na dvigalni drog in ga pri tem udaril na levo roko. Vzrok: nevaren način dela in nepredvidnost.

Pavlu Kelihu, delovodji, je pri prestopu odvodnega žleba spodrsnilo. Udaril se je na nogo. Vzrok: naglica in gladke plošče.

Ivanu Golobu, III. valjavcu, je pri valjanju na progi zaradi prepriha padla v oko škaja.

JAVORNIK II

Jožica Golob, II. rezalka, je pri prestavljanju pločevina kup nevede postavila nogo pod ploščo, ki jo je pritisnila na palec leve noge. Vzrok: osebna nepredvidnost.

VALJARNA 2400

Janez Locnar, pomočnik razkladalca, je pri zapenjanju brame nepravilno držal klešče, ki so mu poškodovale kazalec leve roke. Vzrok: neizkušenost (novinec).

PREDELOVALNI

OBRATI

HLADNA VALJARNA — ŽICARNA

Jože Nemeček, valjavec na valjčnem stroju 120 Ø, se je pri odnašanju odpadkov z delovnega mesta k stroju za navijanje odpadkov urezal v dlan desne roke. Do nesreče je prišlo, ker ni uporabljal zaščitnih rokavic in zaradi osebne nepredvidnosti.

CEVARNA

Jožetu Fidelu, stiskalcu spojka na stiskalnici, je med obratovanjem stiskalnice pustil vijak na vodu ter mu s precejšnjo silo priletel v želodec. Do nesreče je prišlo, ker stroj ni bil dobro zavarovan.

Azim Džamastagić, rezalec navojev cevi, je na odreznem stroju odrezoval cev. Vrtečo se cev na stroju je prijel na koncu z levo roko, na kateri je imel usnjeno rokavico. Ker je imela cev grobo površino, je prišlo rokavico in mu zavrtelo roko. Pri tem si je zlomil palec. Do nesreče je prišlo, ker je ponesrečenec uporabljal rokavice, kar je pri tem delu prepovedano zaradi že podobnih nesreč.

ELEKTRODNI ODDELEK

Ladislavu Mavserju, adjusterju praška, so med rezanjem žice na stoječih ročnih škarijah le-te padle na nogo. Vzrok: osebna nepredvidnost.

Ana Koren, izdelovalka briketov, si je pri stiskanju briketov na stiskalnici poškodovala z batom prste leve roke. Do nesreče je prišlo zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov in popolnoma nezavarovanega delovnega mesta.

STROJNO-ENERGETSKI

OBRATI

MEHANIČNE DELA VARNOSTI

Filip Tušar, dežurni ključavničar v martinarni, je pri montaži Blaw-Knox ventila pritisnil na pokrov z železnim

drogom, ki mu je spodletel ter ga udaril na zgornjo ustnico. Vzrok: lastna nepredvidnost.

Janko Justin, dežurni ključavničar v žični valjarni, se je na poti iz ključavničarske delavnice v žično valjarno zapletel v gumijaste cevi za avtogensko varjenje, padel in si močno izvinil desno koleno. Vzrok: naglica in zatrpani prehodi.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

Stane Kokalj, strugar v elektro delavnici, si je pri odstranjevanju ostružkov poškodoval palec in kazalec desne roke. Vzrok: nepredvidnost.

PROMET

Huseinu Jušiću, premikaču na prometu, je med premikanjem padel v oko tujek. Vzrok: nečista atmosfera.

TRANSPORT

Stane Srčič, transportni delavec režijske skupine, pri obračanju palete z ročnim vozičkom je le-ta zdrsnila z vagona in ga udarila na levo nogo. Vzrok: neizkušenost in nespornost.

Smrtna nesreča motorista

V sredo ob 12. uri se je smrtno ponesrečil naš sodelavec, žerjavovodja Albin Klavžar. Voznik tovornjaka BG 212-82 s prikolico je pripeljal iz cvarne in počasi zavijal desno na glavno cesto. V tem trenutku je Klavžar s hitrostjo 80 km na uro pripeljal od glavne pisarne. Pred trčenjem

je sicer zaviral, vendar zaradi spolzke ceste ni mogel ustaviti. Izgubil je ravnotežje in je z motorjem zadel v plašč levega kolesa prikolice, sam pa padel pod kolo, ki ga je povozilo čez prsni koš. Med prevozom v bolnišnico je zaradi hudih poškodb umrl.

Ko vlaku F 992 dne 14. decembra 1963 niso prijele zavore, je lokomotiva z zadnjim delom zadela v vagon, ki so stali na izvoznem tiru. Silen udarec je povzročil, da je iztirila, se obrnila, pritisk vagonov pa jo je bočno prevrnil. Teža naloženih voz je povzročila, da so jo prazni vozovi, ki so bili tik za lokomotivo, dobesedno pokrili. Na prvi pogled bi mislili, lokomotiva bo le še za staro železo. Toda temu ni bilo tako. Bila je res močno poškodovana, bolj kot smo po prvem strokovnem pregledu ocenili. Ker je bila takrat v kurilnici v glavnem popravilu še normalnotirna parna lokomotiva N-I, ni bilo drugega izhoda kot da smo lokomotivo N-IX dali v popravilo v vozovno delavnico. Po nesreči sta bili dve od boljših lokomotiv izven obratovanja, na nesrečo pa je že tudi NDL-I-Ganz-Mavag pretekel čas obratovanja. Ni preostalo drugega kot nvesti delo na dve izmen, za nekaj časa pa tudi opustiti popraviljanje normalnotirnih voz. Tako so ključavničarji in varilec vozovne delavnice ter proge okrepili skupine obeh izmen. Lokomotivo so razstavili in jo z izredno prizadevnostjo v razmeroma kratkem času popravili.

Med tem časom je bila v kurilnici izgotovljena N-I. Tako smo lahko lokomotivo N-IX prestavili v kurilnico in s pomočjo dvizne mize lahko ugotovili, kaj je z osmi.

Upali smo, da ne bo hujšega. Po ugotovitvi, da je znašala razlika razdalje med bandaži prve osi 8 mm, je bilo treba izdelati novo. Stransko so zalili glavni ležaji, gonilne ležaje pa je bilo treba prelititi. Zamenjali so zračno črpalko obnovili vodotočne cevi za napajanje, zidar šamotarne pa je izdelal nov zidni obok peči. Prejšnji petek je pleskar lokomotivo prepletkal, v soboto, 8. februarja, pa je bila ponovno zakurjena in prvič preizkušena. Da ne pozabimo povedati, republiški inšpektor je med tem pregledal tudi kotel in peč, kjer ni našel napak, razen že omenjene potrebne obzidave oboka. Pri prvi preizkušnji je bilo ugotovljeno, da je bila lokomotiva dobro popravljena. Dodatno je bilo treba uravnati le nekaj tesnil, sicer pa je lokomotiva zopet pripravljena za redno delo. Osebe vlečne in prometne službe je tega veselilo, ker v zimskem času obratovati z lokomotivama N-II in N-VII, ki sta že za v staro železo, ni uspešno in povzroča negotovanje naročnikov, ki žele za čim boljše proizvodnjo enako pedantno opravljene usluge, pa če premikamo z dobrimi ali slabimi lokomotivami.

Za požrtvovalnost pri popravilu lokomotive N-IX se delavcem in odgovornim za delo v kurilnici in vozovni delavnici vodstvo prometa in železnica zahvaljuje.

B. B.

KAJSNO DELO JE TO?

Pred dnevi smo lahko videli delavce Komunalnega podjetja Jesenice, kako so odstranjevali led s pločnikov s krampi. Nehote sem se spomnil na star izrek, ki pravi: »Kar z rokami naredi, z ... podere!« Za kaj gre? Pri tem, ko so razkopavali led, so zelo pogosto razkopavali tudi asfaltni pločnik, tako da se človek resnično lahko vpraša, če niso naredili dvojne škode. Bili so plačani za delo, s katerim so, če ne v celoti, pa vsaj delno, uničili asfalt. Kdo jim je dal taka navodila oziroma ali res ni bilo nikogar, ki bi njihovo delo kontroliral in jim dopovedal, kako naj delajo? Brez dvoma bi lahko led odstranili tudi drugače, ne da bi poškodovali asfaltno plast na pločnikih.

R. N.

kole: v prvem polletju prvega letnika je za vse učence enoten kovinarski program v šolskih delavnicah. V drugem polletju se že delijo pri praksi po poklicih, vendar delajo še vedno v šolskih delavnicah. Za poklice so se že odločili ob vpisu v šolo. Medsebojne spremembe dovolimo samo do prvega polletja, če to tudi dopuščajo učni načrti. V drugem šolskem letu in v prvem polletju tretjega letnika ostanejo pri praktičnem pouku v šolskih delavnicah samo učenci kovinarskih poklicev. V drugem polletju gredo pa tudi ti v obrate, da se seznanijo z delom glede na predvideno zaposlitev. Učenci ostalih poklicev pa so ob pričetku drugega šolskega leta že razdeljeni v obrate Železarnice, kjer za njih skrbijo instruktorji, ki so tudi odgovorni vodstvu šole. Praktično delo v obratih opravljajo po predpisanem programu ob red-

ni proizvodnji. Tudi, ko so učenci v obratih, delajo tam tri dni, ostali del tedna so v šoli pri teoretičnem pouku. Zaključni letniki se okrog 20. maja vrnejo v šolo, kjer se pripravljajo in delajo zaključni izpit. Praktični pouk začne ob 5,30 zjutraj in konča ob 13,30 uri. Vmes je polurni odmor za malico. Šola ima lastno delilnico hrane, kjer dobijo učenci po izbiri toplo ali hladno malico. Učenec sprejme za vsak dan, ko je bil pri pouku teorije ali prakse, bon za hrano v vrednosti 100 din. Pri teoriji je pričetek pouka ob 8. uri in traja do 13,20. Le enkrat na teden so tudi popoldne v šoli. Ostali pouka prosti dnevi se ujemajo s šolskim koledarjem drugih šol. Ob polletju in na koncu šolskega leta dobi vsak pričetek do doseženemu uspehu. Razred sme ponavljati samo enkrat. Učenec, ki ima ob redovalni konferenci več kakor

pet negativnih ocen mora šolo zapustiti.

Na šoli je organizirana šolska skupnost in mladinska organizacija. Učenci so člani teh organizacij. Ob prihodu v šolo vplača vsak učenec din 500 za šolske zvezke, zavarovalnino, dijaško izkaznico in mladinsko članarino. Razliko dobijo povrnjeno. Učne knjige in ostale pripomočke si nabavijo sami. Zato določimo prvi dan pouka za knjižni sejem, kjer lahko prodajo in kupijo stare knjige ali skripta. Šola organizira za učence razne kulturne prireditve ogled odrskih prireditev v Ljubljani in na Jesenicah, športna srečanja, svobodne aktivnosti zlasti na področju ljudske etnike kot so foto, kino krožek, radio amaterski, modelarski, brogarski in avtomoto krožek. Na zaključku tretjega letnika lahko vsak učenec opravi šoferski izpit za avto in mo-

tor. Prav tako je vsako leto za zaključne letnike organizirana plesna šola. Počitniška zveza omogoča učencem prijetnejše počitnice. Učenci sodelujejo v šolskem pevskem zboru in na proslavah. Šola ima bogato leposlovno knjižnico z brezplačnim izposojanjem knjig.

Med šolanjem organiziramo, skladno z učnim načrtom, številne ekskurzije. Stroške nosi šola, razen za razredne izlete ob koncu pouka. Učenci se vsestransko lahko izpopolnjujejo v času razrednih mladinskih ur.

Poklicna šola je šola odprtega tipa, v katero se lahko vpiše vsak učenec, ki izpolnjuje pogoje. Tovarne, ki so zainteresirane za učence, sklenejo z njimi pogodbo. Te so obvezne, da plačujejo učencem nagrado. Nagrade so različne. Za metalurške poklice znašajo v prvem letu učenja 10.000, v drugem 11.000,

Kolektiv naše železarne je bil izbran za raziskovanje obolenj srca in ožilja v svetovnem merilu

Že dolga leta je ugotovljeno, da zavzema prezgodnja umrljivost zaradi obolenj srca in ožilja, zlasti v zapadnih državah Evrope in Amerike, prvo mesto. Žal so te predčasne, prezgodnje izgube visokovalificiranih ročnih in umskih delavcev v najlepši življenjski dobi, ko je njih ustvarjalnost na višku, ne samo hud udarec za svoje, temveč tudi za človeško družbo.

Zato žrtvujejo številne države ogromna sredstva ne le za razvoj industrije, temveč tudi za študij na najrazličnejših področjih medicine. Tako, kakor se vsa tehnika z vrtoglavo naglico razvija, tudi medicina ni zaostala. Naj omenim le izreden pomen odkritja vrste antibiotikov, kakor penicilina proti pljučnici, spolnim boleznim, streptomicina proti tuberkulozi ter vseh drugih, ki se dopolnjujejo in so pri zdravljenju z njimi dosegli izredne uspehe. Dokazan je znaten porast povprečne življenjske dobe, zmanjšanje obolenosti, zlasti pa umrljivosti. Kljub vsem tem uspehom, ki so epohalne pomena v razvoju celotne medicine, ostajajo zdravstveni problemi, za katere ne vemo vzroka niti uspešnega zdravlila, da bi jih uspešno zdravili. Naj omenim samo ogromno rakastih obolenj, ki se iz leta v leto bolj širijo. Drugo področje pa so kardiovaskularna obolenja — obolenja srca in ožilja, ki vznemirjajo zaradi nepričakovane in zgodnje smrtnosti zlasti zahodni svet. Bolezen, ki ima svoj izvor v obolenjih in okvari srca in ožilja, tudi imenujejo »menadžersko bolezen.« Zlasti neugodno vpliva prevelik telesni in duševni napor s svojo neizprosno naglico, s katero si posameznik dan za dnem služi svoj vsakdanji kruh. Neizprosna borba za obstoj ter neutešena želja in pohlep po bogastvu postaneta prekletstvo za nadaljnje življenje posameznika. Visoko kulturne države, ki imajo tudi za to na razpolago zadostna finančna sredstva, ustanavljajo posebne raziskovalne in-

stitute, ki raziskujejo in študirajo življenjske okoliščine, ki vplivajo na zdravstveno stanje človeškega organizma.

Tako je bil že pred desetimi leti ustanovljen poseben nacionalni inštitut za raziskovanje kardiovaskularnih obolenj v Frauringhamu v ZDA. Na podlagi sistematičnih pregledov preko 10.000 ljudi so ugotovili, da igra važno vlogo pri srčni astmi (angina pectoris) epidemiološki faktor, medtem ko pa za hipertenzijo essentialis (zvišan krvni pritisk) niso mogli ugotoviti vzroka. Ugotovili so tudi, da na obolenje srca, ožilja, vplivajo razen življenjskega okolja, prehrane, tudi okužbe, različna zastrupljenja, zlasti holesterol, ki se pri tem v sokrvici znatno poveča. Kljub vsem tem ugotovitvam pa žal ta raziskovalni nacionalni inštitut, ki raziskuje kardiovaskularna obolenja, ne more zaključiti svoje delo, ker kakor izgleda, niso mogli zajeti še druge važne činitelje, ki bistveno soodločajo in vplivajo na obolenja srca in ožilja, kar dokazujejo statistike po različnih državah na področju Amerike in Evrope. Da bi lahko čimprej prišli do teh nepoznatih podatkov, ki bistveno soodločajo o obolenjih srca in ožilja, je ta nacionalni inštitut razširil svojo raziskovalno mrežo tudi na področje drugih držav izven Amerike. Tako je bila tudi Jugoslavija, zanimiva po svojem sestavu prebivalstva, načinu življenja, sestavi prehrane in drugih značilnostih svojega nacionalnega področja, izbrana in vključena v to raziskovano delo. Zvezna

vlada v Beogradu je sklenila dogovor z ZDA — nacionalnim inštitutom v Washingtonu za raziskovanje kardiovaskularnih obolenj, da bo pristopila tudi naša država k raziskovanju obolenj srca in ožilja. Pri zvezni vladi je bil ustanovljen Zvezni zavod za zdravstveno zaščito kardiovaskularnih obolenj v Beogradu, čigar predstavnik je univerzitetni profesor dr. Bojan PIRC, epidemiolog s sedežem v Zagrebu.

V Jugoslaviji so bila izbrana tri področja, ki so po svoje zanimiva: občina Remetinci v Zagrebu kot prvo področje, ki ga sestavljajo industrijski delavci in delno kmetje, industrijsko področje je težke industrije Železarne Jesenice na Gorenjskem in področje Kosovske Mitrovice kot izrazito področje kmečkega prebivalstva. Zaradi težkočlenih izvedb takih obsežnih in dolgotrajnih pregledov je bilo področje Kosovske Mitrovice zamenjano s področjem Tuzle v Bosni.

Zdravstveni kolektiv Obratne ambulante je prevzel s tem obsežno delo in težko nalogo, ki bo zahtevala veliko truda in požrtvovalnosti, da bi lahko to delo res opravili v zadovoljstvo ameriških zdravstvenih delavcev in naših predstavnikov zdravstvenih delavcev v Beogradu. Pri pregledih bodo zajeti samo moški od 30. do 65. leta starosti, kar pa vseeno pomeni več kot 4000 pregledov ki jih bo treba opraviti v letu 1964. Pregledi posameznikov bodo v prostorih Obratne ambulante. Obsegali bodo popis bolezni, način prehrane, pregled po splošnem zdravniku, pregled po specialistu internistu, združeno zlasti s pregledom srca z elektrokardiogramom. Končni cilj pregledov v letu 1964 bo ta, da bomo ob zaključku delili naše delavce in nameščence v dve veliki zdravstve-

ni skupini. V prvi bodo vsi, ki so bili ob pregledu zdravi, v drugi pa tisti, pri katerih je bila ugotovljena kakaterakoli bolezen, zlasti pa obolenja srca in ožilja. Raziskovalni center za kardiovaskularna obolenja na področju Jesenic bodo zanimali v naslednjih letih samo delavci iz I. skupine, torej tisti, ki so bili ob pregledu zdravi. O teh ljudeh bo raziskovalni center vodil vsako leto nadaljnje preglede in preiskave. Zato prosimo že danes vsakega posameznika, ki bo vključen v to veliko raziskovalno delo, da bi nas z dopisnico obvestil o spremembi svojega bivališča, če bi se odselil s področja Jesenic kamorkoli v državi. Da bo sleherni mislil na to in ne bo pozabil, da je člen in to važen člen v preiskovalnem delu našega centra, bo medicinska sestra slehernemu z žigom vtisnila v njegovo zdravstveno knjižico besedilo, da je vključen v raziskovalno delo kardiovaskularnih obolenj pri Obratni ambulanti Železarne Jesenice, kamor naj javi vsako spremembo bivališča.

Ob zaključku si dovolim že danes naprositi vsakega posameznika v našem kolektivu za potrpežljivo in vztrajno sodelovanje. Končni rezultati, do katerih bomo prišli v 5 — 7 letih, morda ne bodo zanimivi za posameznike, pač pa bodo velike važnosti za naše potomce, ker bomo na osnovi obsežnih in sistematičnih preiskav prišli do določenih zaključkov, ki bodo podali točne smernice glede pravilne prehrane v življenjskem okolju, zlasti pa glede težine fizičnega in duševnega dela.

Sedež raziskovalnega centra za kardiovaskularna obolenja je na Jesenicah v Obratni ambulanti Železarne Jesenice. Pri preiskavah sodelujejo zdravniki Obratne ambulante, Zdravstvenega doma ter internega oddelka splošne bolnišnice.

Že danes prosim, da bi vsi, ki bodo poklicani na pregled od Obratne ambulante, točno upoštevali določeno uro, ker bomo poskušali organizirati preglede tako, da bo čim manj čakanja in izostankov.

dr. Milan Čeh

Učenci, dijaki, starši!

Izbira poklica je važna in težka življenjska odločitev. Poklic usmerja pot, ki jo hodimo vse življenje.

Če si boš pravilno izbral poklic, potem boš zadovoljen in nobeno delo ti ne bo pretežko.

Vsi želimo, da usmerimo vsakega mladega človeka na pot najprimernejšega poklica ali z drugimi besedami — gre za to: pravega človeka na pravo delovno mesto.

Učenci, dijaki in starši! Če želite kakršnokoli pomoč ali pa strokovni nasvet, se obrnite na

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV
Jesenice, Cesta maršala Tita 18 (poleg banke)

Uradne ure: vsak ponedeljek in petek od 8. do 12. ure in vsako sredo od 14. do 17. ure.

v tretjem pa 12.000 dinarjev. Za kovinarske in ostale poklice pa v prvem letu šolanja 4.000, v drugem 5.000 in v tretjem 6.000 din. Učencem je s pogodbo zajamčena zaposlitev, najmanj pa mora delati v pogodbenem podjetju toliko časa, kolikor časa je prejemal nagrado. Ker v šolskih delavnicah, v procesu praktičnega pouka izdelujejo učenci izdelke, ki imajo praktično vrednost, so deležni dela dohodka delavnic z dodatnim gibljivim delom nagrade, ki znaša lahko mesečno do 3.000 din. Če ima v tekočem mesecu neopravičene izostanke, izgubi pravico do dodatne nagrade. Učenci, ki niso sklenili pogodbe, lahko sicer šolo obiskujejo, ne dobivajo pa osnovne nagrade.

Vsak ima možnost po končani poklicni šoli, da ob redni zaposlitvi nadaljuje študij na večerni tehniški srednji šoli v metalurški ali

strojni smeri. Pogoji so sprejemni izpit iz matematike, slovenščine, tujega jezika (nemščine), fizike, kemije, tehničnega risanja, v obsegu končane poklicne šole. Učenci, s prav dobrim ali odličnim uspehom opravljajo izpit samo iz kemije. Tovarna jim uredi delo na eno izmedino in odobri 20 dni študijskega dopusta na leto.

V večernih oddelkih TSS, kjer so dijaki, ki so predhodno končali poklicno šolo, traja šolanje 3 leta. Dopoldne so na delu, popoldne pa je 4-krat na teden pouk po 6 ur od 15. do 20. ure. Stroške šolanja nosi podjetje, kjer so zaposleni, v večini primerov je to Železarna.

Oddaljeni lahko v času šolanja stanujejo v internatu. Mesečna oskrbovalnina, to je hrana in stanovanje znaša 11.200. Železarna prispeva na mesec za vsakega svojega učenca po 2.500 din. Za metalurške

poklice ni potrebnega nobenega doplačila, celo še ostane jim nekaj denarja. Za ostale pa znaša mesečna razlika v višini od 2.000 do 4.000 din. Internat je nov, sodobno opremljen. V sobi spijo štirje gojenci. Vsak ima svojo delovno mizo z lučjo. Hrana je izdatna in bogata. Poskrbljeno je tudi za razvedrilo. Dnevno so redne učne ure pod nadzorom vzgojiteljev. Učenci brez negativnih ocen se lahko aktivno vključijo v razna društva kot TVD Partizan, planinsko društvo, klub OZN itd.

Iz celotnega gradiva je razvidno, da so materialni in ostali objektivni pogoji dani, le od mladine je sedaj odvisno, koliko bo te ugodne možnosti izkoristila z delom in učenjem.

Možnosti za preostale, ki ne izpolnjujejo spremenjenih pogojev:

Učenci, ki niso končali osemletke, se lahko v Železarni vključijo v mladinsko brigado. V brigadi opravljajo razna dela, sčasoma pa so dodeljeni na priučevanje na določeno delovno mesto. V okviru oddelka za izobraževanje odraslih obiskujejo potrebne tečaje. Polkvalifikacijo jim lahko prizna le obrat, kjer so se priučili in če na istem delovnem mestu delajo naprej. Na drugem delovnem mestu prej pridobljena izobrazba ne velja in se morajo na novo priučiti dela na spremenjenem delovnem mestu. Če hočejo nadaljevati šolanje, morajo najprej zaključiti osnovno šolo v večernih oddelkih.

PRIHODNJIČ O TEHNIČNI SREDNJI ŠOLI ZA METALURGE IN STROJNIKE.

Nova britanska železarna

V bližini britanskega mesta Newporta so zgradili novo železarno, ki bo imela v končni fazi lahko letno zmogljivost 6 do 8 milijonov ton surovega jekla, zaenkrat pa lahko proizvaja 1,4 milijona ton. Surovo jeklo proizvajajo le v kisikovih konvertorjih in glavni končni izdelek je pločevina različnih debelin od 9,6 mm navzdol.

Lokacija železarne je izbrana zelo ugodno, saj je v bližini morskega pristanišča, nahajališča premoga za koksanje, nahajališča apnenca, ima na razpolago zadostne količine hladilne vode ter je povezana z železniškim omrežjem. V njen sklop spadajo koksarna, plavži z aglomeracijsko napravo, jeklarne, valjarne, kisikarna, energetski ter drugi pomožni obrati.

Koksarna ima štiri baterije, od katerih ima vsaka 35 peči z zmogljivostjo 18 ton in tudi vse potrebne naprave za predelavo stranskih proizvodov koksanja. Premog dobivajo po železnici iz bližnjega premogovnika.

Železovo rudo, domaćo in uvoženo, najprej vskladišajo in potem klasirajo ter aglomerirajo na dveh Dwight Lloyd napravah z delovno površino 180 m² vsaka in širino traku 3 m. Proizvodna zmogljivost vsake naprave je 170 ton na uro.

Plavža imata koristen volumen 1500 m³, premer talilnika 9,14 m in dnevno proizvodnjo 2000 ton grodlja vsak. Lahko obratujeta s povišanim pritiskom na žrelu in kot vsip je predviden 100-odstotni aglomerat. Temperatura vpihanega zraka je 1000° C in zakladanje vsipa je popolnoma avtomatizirano, kar je prvi primer pri plavžih v britanskih železarnah. Grodlj vliivajo v 120 tonske ponovce, medtem ko odvečne količine grodlja granulirajo.

V jeklarni imajo tri LD kisikove konvertorje, ki jih je dobavila avstrijska železarna VÖST. Njihova zmogljivost je po 100 ton in čas trajanja posamezne šarže 45 do 50 minut. Zaenkrat vliivajo bloke, težke 10 do 15 ton, v prihodnosti pa nameravajo povečati

težo odlitih blokov do 30 ton. Hala jeklarne je visoka 49 metrov in so za njeno gradnjo porabili 21.000 ton jeklenih konstrukcij.

Kisik, potreben za proces v jeklarji, proizvaja kisikarna s tremi agregati, od katerih ima vsak zmogljivost po 5800 m³/h. Kisikarna proizvaja tudi dušik, iz katerega naknadno odstranijo še prisoten kisik do 0,002 %.

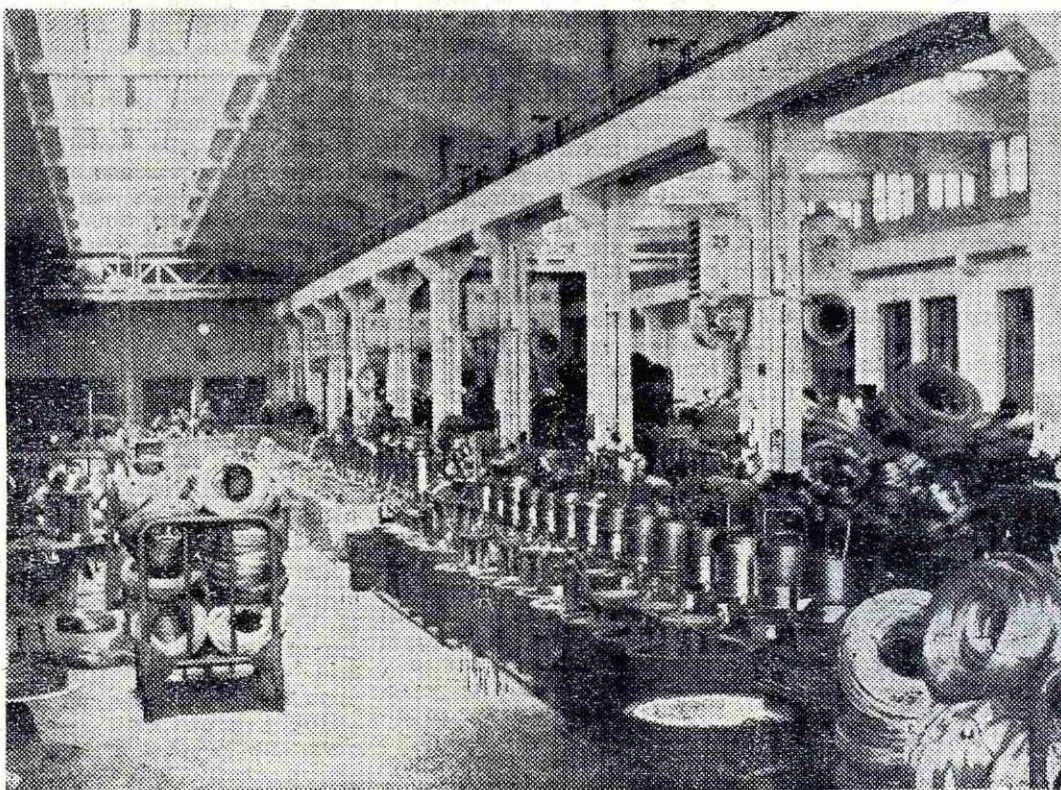
Bloke, odlite v jeklarji, ogrevajo v 20 globinskih pečeh in potem najprej izvaljajo v slabe dimenzij 115–255×1520 mm v valjarni polizdelkov, ki ima letno zmogljivost 6 milijonov ton. Še vroče slabe avtogeno očistijo (flemajo) na odgovarjajočem

stroju, ki lahko očisti površino do globine 3,2 mm.

Slabe valjajo najprej v vroči valjarni v trakove širine 750 do 1570 mm in debeline 2 do 9,6 mm s hitrostjo 16 m na sekundo. Škajo odstranjujejo z vodo pod pritiskom 105 atm in trakove navijajo v kolobarje s premerom do 1850 mm ter težo do 27,5 ton.

Vroče valjane trakove lahko razrežejo na predpisane dolžine in jih po ravnanju odpremiijo kot pločevino različnih dimenzij kupcem ali pa jih nadalje hladno valjajo na štirih ogrodjih s hitrostjo do 20 m na sekundo do debeline od 0,3 do 2,1 mm.

V tej železarni nameravajo uvesti avtomatiziran proces od zakladanja plavžev do odpreme končnih izdelkov. Pri prvi fazi proizvodnje 1,4 milijona ton surovega jekla je zaposlenih 6000 ljudi.



Pogled v halo žičarne

ŽELEZARSKI GLOBUS

ŠVEDSKA — Švedska železarna »Stora Kopparbergs Bergslags AB« v Domnarvetu je naročila pri zahodnonemškem podjetju Pintsch-Baumag iz Kölna dva Kaldokonvertorja z zmogljivostjo 70 ton vsak. Z dograditvijo teh dveh konvertorjev se bo ta železarna popolnoma preusmerila v izdelovanje jekla v Kaldokonvertorju, namesto v navadnih. Oba Kaldokonvertorja bosta lahko izdelala letno 550.000 ton surovega jekla.

AVSTRALIJA — V prihodnjih 30 letih nameravajo v Avstraliji investirati 78 milijonov avstralskih funtov v naprave za izkoriščanje ogromnih nahajališč železne rude na področju Pilbara v Zahodni Avstraliji, kjer cenijo že sedaj znane rezerve na 5 milijard ton. V bližnji bo-

dočnosti planirajo močan izvoz železne rude predvsem na Japonsko, in sicer predvidoma že proti koncu l. 1967. Ko bodo končali z izgradnjo rudnikov na tem področju, bodo zgradili tudi železarno z letno zmogljivostjo 1 milijon ton surovega jekla.

ZAHODNA NEMCIJA — Zahod-nemško podjetje »Gesellschaft für Hüttenwerksanlagen« iz Düsseldorfa gradi za japonsko železarno Yawata Iron & Steel Company 30-tonsko stresalno napravo za ponovco. Služila bo za odzveplanje raztaljenega grodlja izven plavža.

BRAZILIJA — Brazilska železarska družba »Companhia Ferro e Aço de Vitoria« je zgradila novo profilno valjarno za kar je investirala 24 milijonov dolarjev. Valjarna, ki ima začetno zmogljivost 130.000 ton valjanih profilov letno in jo bo do leta 1967 lahko povečala na 380.000 ton, je pred kratkim začela obratovati.

INDIJA — Nova indijska družba, Madras Alloy & Stainless Steels. Ltd. bo pričela izdelovati orodna jekla in nerjavečo pločevino ter se bo pri tem poslužila britanske tehnične pomoči. Naprave bodo prav tako zgradila britanska podjetja.

JAPONSKA — V letu 1963 so japonske železarne uvozile za potrebe svojih plavžev skupno 26,3 milijona ton železne rude iz različnih prekomorskih dežel Južne Amerike Azije in Avstralije. Ta količina je za 4,5 milijona ton večja kot v letu 1962.

NOVA ZELANDIJA — V bližini Aucklanda so pričeli s pripravami za izgradnjo prve železarne na tem otoku, ki bo imela plavže, jeklarne in valjarno. Železarno bosta gradili dve britanski podjetji, investicijski stroški so predvideni v višini okoli 14 milijonov funtov šterlingov, medtem ko računajo, da bo trajala gradnja tri leta.

tehnični letjen

Železarske družbe v ZDA so zaključile leto 1963 s precej ugodno bilanco, saj so proizvedle nekaj manj kot 100 milijonov ton surovega jekla, kar je za približno 9 milijonov ton več kot v letu 1962 in po letu 1957 največja proizvodnja.

Železarska industrija ZDA ob prehodu v letu 1964

Kljub temu, da predvidevajo določene težave zaradi povečane svetovne konkurence in povišanja stroškov za plače zaposlenih delavcev, vendar upajo, da bo letošnje leto za železarsko industrijo ZDA še bolj ugodno kot je bilo preteklo. To optimistično predvidevanje opirajo na pričakovanja največjih potrošnikov železarskih izdelkov, da bo v letošnjem letu konjunktura še boljša kot lani. Tako upajo proizvajalci avtomobilov, da bodo dosegli letos proizvodnjo

7 milijonov vozil in tudi gradbena industrija predvideva več naročil. Industrija različnih gospodinskih električnih aparatov, ki je zaključila leto 1963 bolj ugodno kot 1962 prav tako upa, da se bo položaj na tržišču v letošnjem letu še nadalje izboljševal. Isto velja tudi za industrijo orodnih in drugih strojev.

Določeno nevarnost za konjunkturo železarske industrije ZDA v letošnjem letu pa predstavlja aluminijaska industrija, ki je pričakala začetek leta prav tako z velikim optimizmom. Njena predvidevanja pa se lahko uresničijo delno tudi na račun železarske industrije oziroma zmanjšanja porabe jeklarskih izdelkov. Tako je izredno narasla potreba konzervnih doz iz aluminija, ki jih lahko potrošnik odpre brez uporabe odgovarjajočega ključa. Računajo, da bodo v letošnjem letu porabili 80.000 ton aluminija za proizvodnjo konzervnih doz v primerjavi s 35.000 tonami, ki so jih porabili v letu 1962. V teku so tudi poizkusi, katerih namen je razviti aluminijevo pločevino, ki bi bila uporabna za prekrivanje streh in upajo, da bo letos poleti takšna pločevina že na tržišču.

V letu 1963 je znatno oživela tudi trgovina s starim železom, ki je bila tri leta nazaj zaradi slabe konjunktore v sorazmerno slabem položaju. Porabo kupljenega starega železa cenijo v letu 1963 na približno 25 milijonov ton, kar je za 10 % več kot v letu 1962 in najvišja številka od leta 1959 naprej.

Tudi izvoz starega železa je v letu 1963 narastel na 5,4 milijona ton, kar je tudi za 15 % več kot v letu 1962. Na notranjem tržišču upajo trgovci s starim železom, da bodo prodajo v letošnjem letu povečali, ker so tudi obeti za proizvodnjo surovega jekla boljši. Pri izvozu pa si zaradi ostre konkurence Velike Britanije in ostalih zahodnoevropskih držav ne obetajo letos kakšnih večjih uspehov ter bo verjetno ostal na isti ravni kot je bil v preteklem letu.

Kljub nekaterim težavam se stanje na področju železarske industrije ZDA postopoma le stalno izboljšuje, kar pa je posledica izboljšanja razmer v celotni gospodarski dejavnosti te najmočnejše industrijske države sveta.

Obisk v jermenarni

Tudi njihovo delo je važno in

Majhen je kolektiv jermenarjev. Vseh, z delovodjem vred, je le devet. Res, majhen kolektiv, toda njihovo delo je pomembno, saj pri nas še niso izginili pogonski jermeni in transportni trakovi (teh je le vedno več), za katere morajo skrbeti in jih vzdrževati.

Ko sem vstopil v jermenarno, sicer nisem našel vseh, toda tisti, ki so bili v delavnici, so vneto popravljali 30 m dolg pogonski jermen za lahko in srednjo progo v profilnih valjarnah na Javorniku. Mesec in pol ga bodo popravljali, da bo spet lahko pomagal gnati valje, skozi katere bodo stekle nove in nove tone profilnega železa. Izločili bodo vse slabe dele in jih nadomestili z novim usnjem — pogonski jermen je lepljen in šivan iz več plasti debelega jermenarskega krupona. Videl sem jih pri delu, kako so ročno stružili staro in novo usnje, — kaj res ni strojčka za to, — vendar o tem pozneje, videl njihove spretnosti roke, ki so neumorno dalje pogonskemu jermenu novo pravo obliko.

Toda ta pogonski jermen ni najdaljši. Tisti, ki poganja žično valjarno, ima še skoraj dva metra več in je tudi za skoraj sto kilogramov težji. Morda nas zanima vse, da tehta pogonski jermen za lahke in srednje proge na Javorniku preko 700 kg, ta v žični valjarni pa preko 800 kg. Prav je, da

vam jermenarje predstavimo tudi kot vzdrževalce številnih krajših in manjših pogonskih jermenov, katerih je največ v šamotarni, pa v žebeljarni in hladni valjarni. Pa saj niso tako majhni. Pogonski jermen na mlinih v šamotarni je dolg kar 11 metrov. Včasih so imeli največ zadrege z žebeljarno, še prej, v dobi transmisij, pa je bilo tega še več. Transmisije izpodrivajo samostojni elektromotorji, toda s tem ne zmanjkuje dela jermenarjem kot bi kdo mislil. Ne, saj se zato naglo povečuje število gumijastih transportnih trakov in po vseh izgledih jih bo vedno več.

Tako smo torej začeli z drugim važnim delovnim področjem jermenarjev, z vzdrževanjem in popraviljem transportnih trakov. 110 metrov meri najdaljši, ki je 40 cm širok in je nameščen v rudarni. Menim, da je prav, da sedaj spregovorimo tudi o delovnih pogojih. Zakaj? Zato, ker morajo trak zamenjati na licu mesta. Bolje povedano, novi trak morajo zlepi oziroma vulkanizirati v delovnih pogojih, ki so zelo neugodni za to de-

lo. Morda na kratko, kako opravijo vulkaniziranje. Najprej pod določenim kotom poševno odrežejo oba konca traku in sicer stopničasto, ga premažejo z lepilom, pustijo, da se lepilo osuši, položijo vmes surovo gumo in vse skupaj v posebni napravi stisnejo ter ogrevajo dvakrat do 140°C. To sem napisal zato, da bi si lahko predstavljali, kako jih pri takem delu ovira prah, ki se ga v rudarni ne manjka. Transportni trakovi pa niso samo v rudarni. Tu je le trenutno najdaljši. Trenutno zato, ker še ni dolgo tega, ko je bil najdaljši na rudnem dvoru in sicer je bil dolg 380 m in 80 cm širok, vendar so ga sedaj demontirali. Največ transportnih trakov pa je brez dvoma v skladišču koksa, saj imajo tri kar po 67 m dolge, da manjših, ki jih premeščajo po potrebi, sploh ne omenjamo. Tudi v aglomeraciji so transportni trakovi nepogrešljivi, najdaljši pa meri 62 m in je 60 cm širok.

Tako je torej njihovo delo. Skrbeti, da so pogonski jermeni v redu oziroma čimprej zamenjani v primeru okvare, da so v redu transportni trakovi tako na pržni peči kot v skladiščih koksa, na aglomeraciji kot v parni centrali, na plinskih generatorjih ter na prometu, v šamotarni, skratka po vsej tovarni oziroma vsi, saj so vsi, ki jih imamo, tudi potrebni. To pa še ni vse. Jermenarji morajo izdelovati tudi tesnilke, spojke za sklopke, trakove za livarske sejalne stroje in popravljati ter izdelovati zaščitna sredstva. Ustavimo se za hip pri tesnilkah. Način izdelovanja tesnilk je zastarel, saj je v celoti ročen. Nujno bi potrebovali stiskalnice ter strojček za skobljanje usnja, s katerim bi lahko usnje obdelali tako, da bi bila debelina enaka, kar je za tesnilke posebno važno. Za to niso potrebna velika sredstva, saj jih izdelujejo pri nas doma, v Slovenskih Konjicah in kot pravijo, niso dragi. Nadaljujmo! Omenil sem že, da popravljajo in izdelujejo zaščitna sredstva. Da, v okviru oddelka je tudi šivalnica, v kateri popravljajo usnjene predpasnike in rokavice, predelujejo tulce v martinarske klobuke in izdelujejo zidarske predpasnike, ženske naglavne rute, dežne klobuke za premikače, čistilne krpe in zavese. Včasih so poleg vsega tega tudi sami izdelovali usnjene predpasnike, gamaše, rokavice, zaščitno usnje, kar pa so prepustili podjetju »Cokla« na Blejski Dobravi. Danes tega tudi ne bi več zmogli.

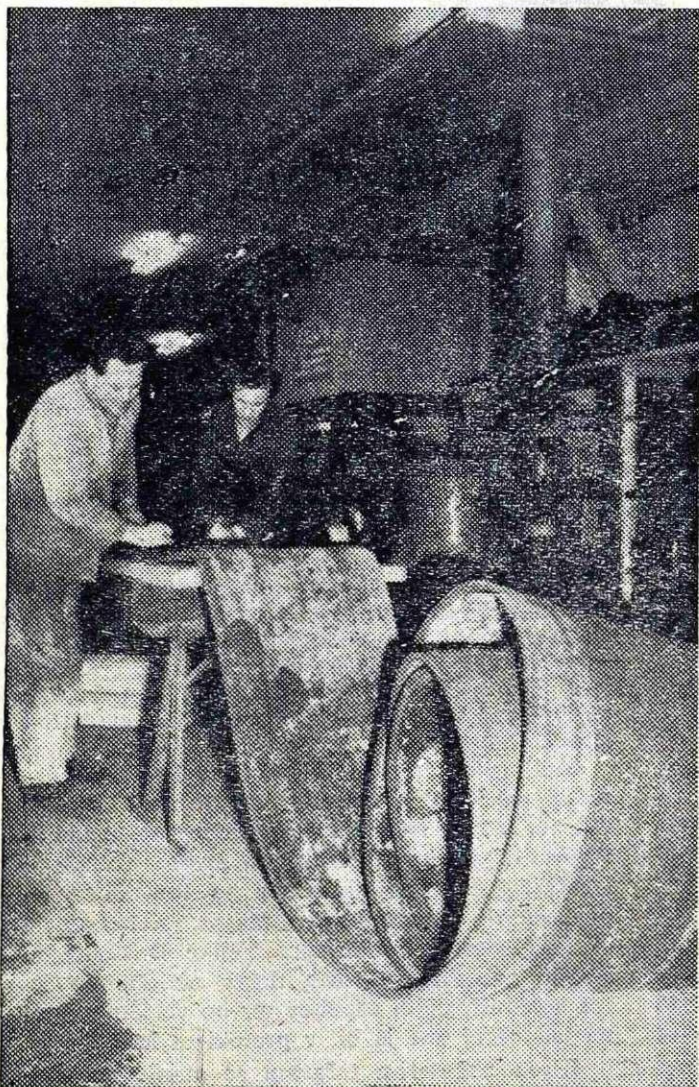
Naj bo opisovanja njihovega dela dovolj. Poglejmo rajše malo, kakšne so njihove težave oziroma problemi, ki jih pri delu nikoli ne manjka. Prisluhnimo, kaj o

tem pripoveduje delovodja tega majhnega in zato zelo enotnega kolektiva Janez Antonič: »Ni še dolgo, kar smo se preselili v nove prostore, v nekdanjo žago na Stari Savi in imamo sedaj v delavnici boljše delovne pogoje kot prej v podaljšku pocinkovalnice. Žal, pa je naš novi prostor le nekoliko preveč oddaljen od ostalih obratov in centralnega skladišča, zato je tudi število ur za razna popravila večje, ker se delavci več zamude na poti. Največ težav imamo z dobavo materiala, ker ne dobivamo redno naročenih artiklov in je treba večkrat osebno obiskati dobavitelje. Tudi kvaliteta materiala ne odgovarja. Zadovoljiti se moramo z drugo pa tudi s tretjo vrsto, kar vedno ne odgovarja namenu. Slaba kvaliteta zato povzroča pogostejše okvare in popravila, kar še posebej velja za tesnilke. Lahko rečem, da bi morala slovenska usnjarska industrija bolj skrbeti tudi za domače potrošnike, saj bi nam s tem prihranila marsikako težavo in nepotrebne stroške. Dejal sem že, da se v našem kolektivu dobro razumemo ne samo zaradi tega, ker nas je malo, ampak tudi zato, ker vsak dobro ve, kaj je njegovo delo in ga tudi obvlada.

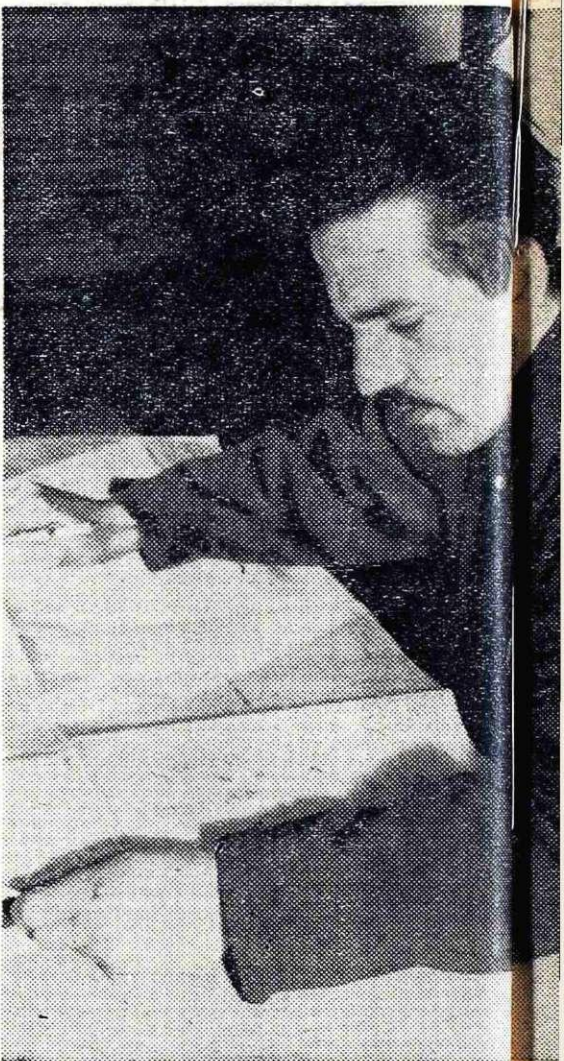
Žal, pa za svoje delo jermenarji niso pravilno nagrajeni, oziroma bolje, ne le da so bili ob analitski oceni delovnih mest preslabo ocenjeni, tudi gibljivi del osebnih dohodkov je skoraj popolnoma neodvisen od njihovega dela. Prav bi bilo, da bi bili tudi jermenarji nagrajeni po delu, saj mnogo krat s požrtvovalnostjo in prizadevnostjo skrbijo, da so zastoji v proizvodnji zaradi okvar na pogonskih jermenih ali transportnih trakovih čim krajši. Tudi ponoči je treba včasih nemudoma v

tovarno, vendar se še nihče nikoli ni zaradi tega pritoževal. Ta problem bi lahko rešili s tem, da bi izdelali cenik uslug našega oddelka kot ga imajo vzdrževalci na Javorniku. Tako bi lahko sami ocenili vrednost svojega dela, kar bi bila brez dvoma tudi vzpodbuda za še večjo prizadevnost. Naj omenim še to, da so v našem oddelku le kvalificirani in visokokvalificirani delavci, ki morajo

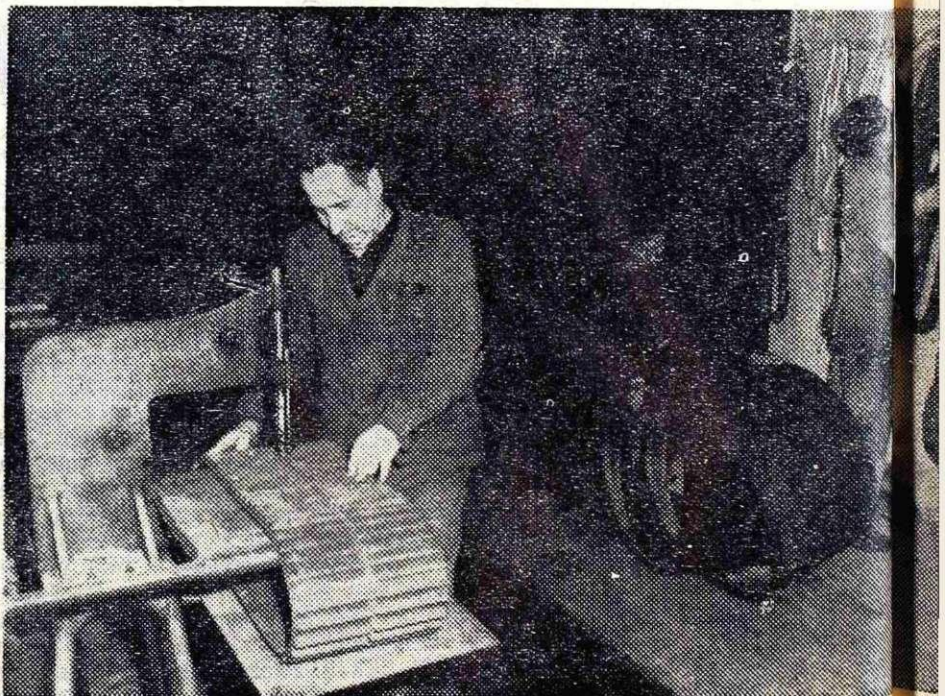
biti kot industriarji hkrati sposobni popravljati strojno in v delu. Zato morajo vzgajati svoj. Na memo že izene vulkanizerja pa novince učiti dela.« Ali vas jim jermenarji kaj predstavljajo? Pet Jože Piščar F



Pogonskih jermen je v naši železarni res vedno manj, toda zato pa je vedno več transportnih gumijastih trakov. Ni bojzani, da bi jermenarjem zmanjkalo dela



Janez Antonič je sedanjí delovodja jermenarji smo se tudi največ pogovarjali o njihovem delu. Zato se njemu kot vsem ostalim slavc jaznost in razumevanje najlepše zahvaljmo



V jermenarni izdelujejo tudi trakove za livarske sejalne stroje

in odgovorno

industrijski jermeni sposobni opravljati vsa jermenarska dela. Najraje sprejemajo tudi popolne pomočnike našega

ima, kdo so jim? Naj vam jih predstavim: Peter Pegam, Franc Iskra,

Slavka Klinar, Tomaž Korenjak, Ivan Razinger, Andrej Petraš, Dušan Koder in njihovi sedanji delovodje Janez Antoni, ki jih vodi šele drugo leto, prej pa so več kot dvajset let delali pod vodstvom Ignaca Gabrijela. Jermenarna je bila kot oddelček priključena mehanični delavnici na Jesenicah, prav sedaj pa so v teku priprave, da se bo priključila gradbenemu oddelku. Zanimivo, kaj meni o tem zopet delovodja: »Osebnostno smatram, da bi bila bolj umestna dosedanja priključitev jermenarne k mehanični delavnici, ker z njo precej več sodelujemo. Sicer pa je o tem trenutno še prezgodaj razpravljati, saj gradbenemu oddelku itak še nismo v celoti priključeni.«

Preden se poslovimo, morda še nekaj zanimivosti o njihovem lanskoletnem delu. Jermenarji so morali lani zamenjati pogonski jermen iz stremen v žični valjarni in kar dvakrat tudi pogonski jermen v profilnih valjarnah na Javorniku, poleg tega pa skoraj vsak dan kak manjši pogonski jermen in seveda vse zamenjane tudi popraviti. Še več dela so imeli s transportnimi trakovi. Zamenjati so morali štiri transportne trakove v skladišču koksa, trak na pržni peči, vse trakove v aglomeraciji (trakova 1 in 2 celo po dvakrat), 110 m dolg trak v ru-

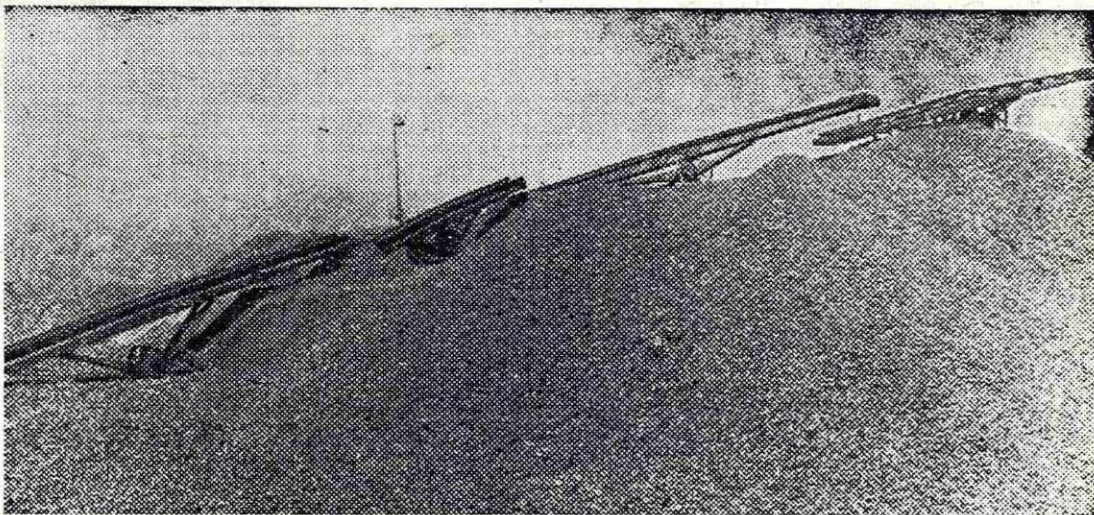
darni in še mnoge druge na plinskih generatorjih, v parni centrali, v šamotarni, na transportu in prometu. Za vse to delo so porabili okrog 18.000 izdelovalnih ur. Morda še to, da porabijo za večje popravilo velikega pogonskega jermena kar 600 do 800 izdelovalnih ur.

Veliko bi lahko še povedali iz zanimivega dela jermenarjev, toda naj bo za danes dovolj. Mnogi jih sicer poznajo, verjetno pa je še precej naših sodelavcev, ki se bodo danes prvič srečali z njimi in naša reportaža je dosegla svoj namen, če bo prav te seznanila in prepričala o pomembnosti njihovega dela, o enakovrednosti njihovih prizadevanj. Za svoje delo zaslužijo tako priznanje, zaslužijo pa tudi, da bolj prislusnemo njihovim potrebam in željam ter jim tako omogočimo še boljše delovne pogoje.

S tem je naš obisk v jermenarni zaključen. Če ni zapisano vse, kar bi moralo biti, naj sodelavci iz jermenarne oprostijo, saj ni bilo izpuščeno namerno in se jim zato že vnaprej opravičujemo. Vabimo pa jih, kakor tudi vse sodelavce iz ostalih obratov, da nam sami sporočijo svoje težave ali uspehe, saj je »Železar« glasilo delovnega kolektiva, v katerem je zaželeno sodelovanje prav vsakega posameznika.



Sivalnica je sestavni del jermenarne. V njej popravljajo usnjene predpasnike in roka vice, predelujejo tulce v martinarske klobuke, izdelujejo zidarske predpasnike, ženske naglavne rute in dežne klobuke za premikače, pa večkrat še marsikaj drugega



Največ transportnih trakov je v skladišču koksa in so nepogrešljivi

SVARUN

MI IN ONI

LETO 1961

(NADALJEVANJE)

»Ne me prijemati za besedo, gospodična! Jaz v Münchnu nisem prida človek. Vinski trgovec sem. Na debelo. Kupujem in prodajam. Saj veste, kako to gre. Kadar kupuješ, si drugačen, kakor kadar prodajaš. Trgovina, kaj moreš? A to je bilo do včeraj. Danes potujem v Šumadijo. K mojemu staremu Petroviču. Zdaj nisem več trgovec. Za tri tedne bom pozabil, da imam klet, trideset delavcev, nad dvesto odjemalcev in nekaj desetlin doba-

viteljev. Pozabil bom na pogodbe, rabate, terjatve, tožbe in na licemersko moralo našega stanu. V Jugoslaviji, ob mojem starem Šumadincu Petroviču, bom za tri tedne postal dober človek.«

»Videti ste veseli. Kakor da vam prija preroditev v dobrega človeka?«

»Seveda mi prija. Vi ne veste, kako? Tisti Petrovič, to je kmet. Spoznal sem ga pred sedmimi leti. Vračal sem se z morja, on pa je šel nekam na skrajni zahodni konec vaše države obiskat svojega sina, ki je bil tam pri vojaki. Takrat sem prvič videl, kako vaš kmet razvije ruto in potegne ven pečeno kuro. Zame je bila to tolikšna novost, da sem ga gledal in gledal. Ni vedel, ne kdo sem ne od kod sem. Ko je videl moje zvedave oči, je odtrgal kuri bedro, ga položil na kos kruha in porinil vse skupaj na moje naročje. Takrat sem prvič slišal tisti dve besedi: Jedi, brate! Zgrabil sem in jedel. In odtlej ne hodim več na morje, pač pa vsako leto k Petroviču. Jem njegove kure, janjce in odojke, pijem njegovo vino in uživam ob njegovi preproščini. V njej je toliko etike in vzvišene morale, da bom hodil k njemu, dokler me bodo nosile noge.«

»Izgleda, da vam je naša dežela pri srcu?«

»Po vojni sem šel nekajkrat v Italijo, Francijo, Španijo. Zdaj hodim že deset let k vam, pa še bom hodil. Pri srcu so mi kraji in ljudje. Duša in razum vašega človeka sta drugačna. Poglejte, tale

časopis. Piše, da so začeli Rusi graditi zid, ki bo ločil Zahodni Berlin od Vzhodnega. In kaj bo iz tega. Po pisanju nemških časopisov najmanj vojna. Poglejte tele naslove!« V roke ji je potisnil časopis s krvavim naslovom čez pol strani. »Vem, da bodo nekateri Nemci prekinili svoj dopust in prišli domov, če le poslušajo naša radijska poročila. Jaz pa potujem k staremu Petroviču in vnaprej vem, kaj mi bo rekel. Ne da bi znal nemško, mi bo dopovedal, da ljudje zidove gradimo, čas jih pa podira in da zaradi tistega zidu v Berlinu lubenice niso nič manj sladke. To me vleče k vašim ljudem.«

Dekle mu je postavila še en preizkusni kamen.

»Kako mu pa povrnete gostoljubje, vašemu staremu Petroviču? Ali res ni čisto nič koristoljubja v njegovi gostoljubnosti?«

Bavarec se je zasmejal:

»Čisto nič. V Münchnu na postaji sem zamenjal tisoč mark v dinarje. Malo čudno so me pogledali, rekli so mi naj malo počakam. Čez deset minut, ko so prinesli dinarje iz banke, so mi jih dali. Petrovič ne bo hotel nič. S seboj imam gumijaste škornje, gumijast predpasnik, trpežne delovne hlače, nekaj rut, solingensko britve in še nekaj takšnih stvari. Čisto razumljivo bo, da bom vse to zložil na mizo in da bom naslednje jutro videl Petroviča v novih delovnih hlačah in gumijastih škornjih, kako se brije z novo britvijo. Ko bom pri niem. bo dobil

kakšno položnico za davek ali kaj podobnega. Šel bom plačat in ko mu bom pokazal pobotnico, me bo zmerjal in mi pretel. Kupil bom kaj njegovim nečakom in pustil pod zglavnikom na svojem pogradu trideset tisočakov. Drugače se mu ne morem oddolžiti. O tem, da bi mu kaj plačal, se ne meni.«

»Potem ima pa tisti Petrovič Nemce hudo rad,« je z rahlo ironijo pripomnila deklina.

»Čisto nič. Venomer zatrjuje, da Nemci niso kaj prida. Pravi, da je presrečen, ker me je srečal. Vedno je bil prepričan, da ima vsak narod dobre ljudi. Jaz sem dokaz za njegovo prepričanje. Njegova nepokvarjena preprosta in dobra pamet najde povsod vsaj malo dobrote. Tudi v meni.«

V takšnem pogovoru je vožnja hitro minevala. Dekle ni bilo več zaspano, ni bilo več iztegnjeno po klopi in izkazalo se je, da ima precej podobne nazore kot stari Petrovič. Ko so cvilele zavore na salzburski postaji, si je prižgala cigareto in rekla svojemu sopotniku:

»Življenjske zakonitosti, temeljna moralna načela, odnosi med ljudmi in čas imajo v naši deželi drugačen pomen in drugačno vrednost kakor v zapadni Evropi. Mnogi zapadnjaki se iz tega norčujejo, da se nekateri naši ljudje celo sramujejo, takile inozemci na znate naše lastnosti ceniti. Zaradi njih se intimno vežete na našo deželo in ljudi. Lepo je to. Mislim, da boste pri nas lahko spoznali še več starih Petrovičev.«

Olimpijski ogenj je ugasnil

Jeseničani na 9. olimpijskih igrah

Pretekli teden se je vrnilo domov nekaj naših sodelavcev, ki so sodelovali kot člani jugoslovanske reprezentance na IX. zimskih olimpijskih igrah v Innsbrucku. Obiskali smo jih, da nam povedo svoje vtise s te največje zimsko športne prireditve. Danes posredujemo odgovore nekaterih hokejistov, v eni izmed prihodnjih števil pa bodo prišli na vrsto tudi ostali.

VIKI TISLER: »Zelo sem bil vesel, ko sem zvedel, da bom zastopal Jugoslavijo na olimpijskih igrah v Innsbrucku. Za ta nastop sem se temeljito pripravil. Žal, sestava reprezentance ni bila pravilna, zato je to pomenilo za nas velik napor, saj smo vse nastope igrali le na dve izmeni. Naša tretja izmena je bila tudi nedisciplinirana in nas je le motila pri pripravi. Tudi oprema je že zastarela, saj vsak močnejši udarec čuti skozi ščitnike. Bili smo najslabše oblečeni in opremljeni od vseh nastopajočih. Najbolj sem zadovoljen s tekmo proti Romuniji in Japonski, najmanj pa s prevozi. Tudi po uro smo morali čakati, da so nas prepeljali z igrišča v olimpijsko vas. Ob tej priložnosti bi omenil še, da ne držijo zlobna natolčevanja, češ da bom prestopil k zagrebškemu Medveščaku. Drugih posebnih spominov na Innsbruck nimam.«

ALBIN FELC: »Z izidi tekem sem zadovoljen. Dosegli smo več kot sem pričakoval. To trdim zato, ker sem poznal vrednost moštva, ki je odšlo v Innsbruck. Zamerim pa vodstvu, da so vsi krivdo za neuspeh start valili na nas igralce in so bile razne izjave po časopisih res neumest-

ne. Z ozirom na pomanjkanje snega vse priznanje prirediteljem, ki so napravili, kar so mogli. Le s prevozi ni bilo vedno vse v redu. Najbolj mi je bil všeč ledeni stadion, škoda je le, da ga bodo sedaj preuredili v trgovine in skladišča, progo za hitrostno drsanje pa prodali v Berlin. Zelo dobro sem se razumel s Čehi in Kanadčani. Pametno je ukrenil trener, ker je pustil tretjo izmeno sedeti, sicer bi bil verjetno naš uspeh slabši. Igrali smo tako, kakor smo znali in najbolje mogli.«

BOGO JAN: »Zelo sem vesel, ker sem bil na olimpiadi, saj si tega želi vsak športnik. Organizacija in prehrana — zelo dobro. Tudi disciplina v redu. Najboljša tekma je bila proti Madžarski. Naša uvrstitev je realna. Z malo več sreče bi lahko dobili tekmo z Avstrijo, toda nismo vajeni igrati v dvorani, saj je bila temperatura +20°C, kar nas je motilo. Če bi igralo jeseniško moštvo, bi morda lahko zasedli tretje mesto. Moj največji uspeh je vsekakor dosežen gol proti Kanadi. Rezultat pa bi bil lahko s Kanado še bolj ugoden, če ne bi tretja izmena v nekaj minutah po nepotrebnem prejela dva gola. Ne razumem, zakaj je bil Rataj v reprezentanci. Ali je to plačilo za to, ker igra za Medveščaku? Po vrnitvi iz vojske bom še naprej igral za Jesenice.«

CENA VALENTAR: »Na olimpijskih igrah sem odigral tri tekme. Ko sem napravil napako v tekmi z Italijo, me je trener izključil in postal sem tudi sam opazovalec. Tekmo z Avstrijo smo izgubili precej zaradi treme, za



Albin Felc



Cena Valentar



Bogo Jan

poraz pa je nekoliko kriv tudi pristranski sodnik. Dobro smo se razumeli s Čehi, saj so bili zelo prijazni. Zelo me je motilo neobjektivno pisanje v dnevnih časopisih o nedisciplini, ki je bila vzor. Tudi sestav reprezentance mi ni bil všeč, vendar se ni dalo nič pomagati. Zelo sem bil vesel, ko sem videl dobro igro našega prvega napada. V prihodnji sezoni ne bom več aktivno igral. Posvetil se bom treniranju mlajših in poskusil napraviti sodniški izpit.«

FRANC SMOLEJ: »Že domovino smo zapuščali slabe volje. Na pot smo šli z upanjem, da bomo premagali Italijo; kar bi dosegli več, bi bil uspeh. Že po tekmi s Ka-

nado smo ugotovili, da nam nujno manjka še en branilec. Naše vodstvo nas je preveč obremenjevalo in zahtevalo, nudilo pa zelo malo. Naša oprema je bila stara, raztrgana in neenotna. Celo za palice smo morali prositi. Najtežja tekma zame je bila z Japonci, ki so že izenačili na 4:4. Najbolj sem užival, ko sem gledal tekme A skupine, saj se pri tem lahko mnogo naučim. Ko se bom vrnil iz vojske, bom še naprej igral hokej.«

MARJAN KRISTAN: »Kot obrambni igralec naj povem nekaj besed o naši obrambi v Innsbrucku. Vrtar Gale je imel res težko in odgovorno nalogo, ki jo je res dobro opravil, saj napak ni delal le vratar, ampak tudi branilci in napad. Razlika je le ta, da za napake napada ne vemo mnogo. Ker je bilo v časopisih mnogo neobjektivnih vesti, naj omenim, da je hokej kolektivna igra, v kateri vsi branijo in vsi napadajo. Zato za uspeh ali neuspeh odgovarja vsa izmena in ne

samo obramba. Zelo smo po grešali Trebušaka in Klinarja, saj bi z njihovim sodelovanjem, ob disciplini, ki je vladala v našem taboru, lahko dosegli še večji uspeh. Hrana in organizacija sta bili zelo dobri, čas pa smo si krajšali z izleti in ogledi nekaterih tekmovalcev. Zelo mi je ugajal bob, saj sem ga videl prvič od blizu.

Olimpija : Jesenice 8:1 (3:0, 1:0, 4:1)

V ponedeljek je bila v Ljubljani prvenstvena hokejska tekma med Jesenicami in Olimpijo iz Ljubljane. Tekma se je pričela v deževnem vremenu in na nič kaj dobro pripravljenem ledu. Mladi perspektivni igralci Olimpije niso pokazali tehničnega znanja, njihovi starejši kolegi pa le borbenost. Vsa ledena ploškev je bila prekrita z vodo, kar je Jeseničane zelo motilo. Najbolje je igral prvi napad in zelo dobro so odigrali vlogo tudi branilci. Strelci za Jesenice: Felc 3, Tišler 3, Smolej in Mlakar. Častni gol za Olimpijo je dosegel Volkar. Tekmo si je ogledalo 3000 gledalcev, sodila pa sta Kerkoš in Dušanović.

Kranjska gora : Crvena zvezda 7:5 (3:2, 0:0, 4:3)

V sredo zvečer je na drsa-lišču Podmežakljo moštvo Kranjske gore v prvenstveni hokejski tekmi premagalo Crveno zvezdo iz Beograda z rezultatom 7:5 (3:2, 0:0, 4:3). Mladi Kranjskogorčani so s tem dosegli lep uspeh, saj v njihovem moštvu nastopajo skoraj izključno mladi hokejisti, ki šele začenjajo svojo kariero. Pred nekaj sto gledalci sta srečanje dobro vodila sodnika Čebulj z Jesenic in Tarabochia iz Zagreba. Rezultat srečanja ustreza poteku igre, lahko pa bi bil še večji v korist Kranjskogorčanov, če bi le-ti izkoristili vse priložnosti za zadetek.

RESITEV KRIZANKE IZ 7. ŠTEVILKE

Vod.: 1. karta, 6. virus, 11. komercialist, 13. osem, 14. Esti, 15. te, 16. tir, 17. otka, 18. kan, 19. ali, 20. bor, 21. soba, 22. Oka, 24. naveza, 26. Ada, 28. rum, 29. snežak, 32. lok, 34. sren, 35. par, 37. pod, 39. koc, 40. Anka, 41. oro, 42. Ob, 43. brat, 44. Oleg, 45. konstrukcija, 48. Itaka, 49. sorta.
Navp.: 8. R(ob) I(van).



Franc Smolej



Viki Tišler



Marian Kristan

VTISI IZ INNSBRÜCKA

Innsbruck — središče Tirolske leta 1944 — pred 20. leti. Mesto, približno tako kot vsa druga nemška mesta med vojno v veliki Nemčiji. S podobnim življenjem in podobno usodo (samo ne tako hudo kot nekatera druga mesta). Mesto s kupolami in kovinskimi strehami, ki so bile nekoč pozlačene ali vsaj bakrene in so se svetile v soncu; sedaj so le zamolke modro in sive barve.

Innsbruck s kaznjenci iz kazenskega taborišča Reichenau, ki so se lačni, utrujeni in slabo oblečeni vračali vsak dan peš z dela pri razkopavanju ruševin, izkopavanju bomb in podobno, vračali z oboroženimi nazaj v taborišče na reichenauskem polju. Nekoliko prej — po priključitvi Avstrije k Nemčiji sta se na Brennerju (kajih 30 km južno od Innsbrucka) sestala Hitler in Mussolini in kovala načrte zase, za svoje ljudi in za vso Evropo za prihodnjih 1000 let. Proti koncu vojne so zavezniki začeli močneje napadati Innsbruck iz zraka in napravili v njem kar dosti ruševin. Precej njegovih prebivalcev je kar s ponosom nosilo rumeno uniformo — mislili so pač, da s tem pomagajo in sodelujejo pri ustvarjanju boljšega življenja. (V Avstriji jim pred Hitlerjem tudi ni šlo najbolje). Veliko jih je z Nemci vred verjelo v zmago skoraj čisto do konca vojne. Še takrat, ko je umrl Roosevelt, so mislili, da bo prišlo med zavezniki do razdora. (To se da razumeti — ni dobro vedno biti na strani premaganih). Preden so se pojavili zavezniki — Amerikanci — so bili — je bil Innsbruck proglašen za odprto mesto. Ko so privozili tanki in jeepi, je bilo mesto v nekaj belih in veliko avstrijskih zastavah. Odstranili so zaveze in druge naprave za zatemnitev in odprli okna. Tudi takrat so bili v Innsbrucku ljudje vseh narodnosti — ki so tu dočakali konec vojne — ne dosti manj narodnosti kot sedaj, 20 let pozneje na olimpijskih igrah.

Innsbruck se v povojnih letih ni bistveno spremenil. Popravili so podrti in tega ni bilo malo. Na porušeni so zgradili nove stavbe, novo železniško postajo in nova baselja na periferiji. Po cestah pa vozi in ropota še vedno stari rdeči tramvaj. Predvidene olimpijske igre so naložile mestu izredno velike naloge. Veliko so jih morali reševati ob pomoči vse Avstrije, za nekaj drugih pa so morali še sosedje na pomoč. Olimpijske igre so za Innsbruck tudi turistična rešila velikega formata. Innsbruck sam z okolico ima zelo velike turistične zmogljivosti, za posebne potrebe olimpiade pa je bilo treba še veliko zgraditi. Vse, kar je bilo zanj zgrajeno, je zgrajeno v velikem stilu in

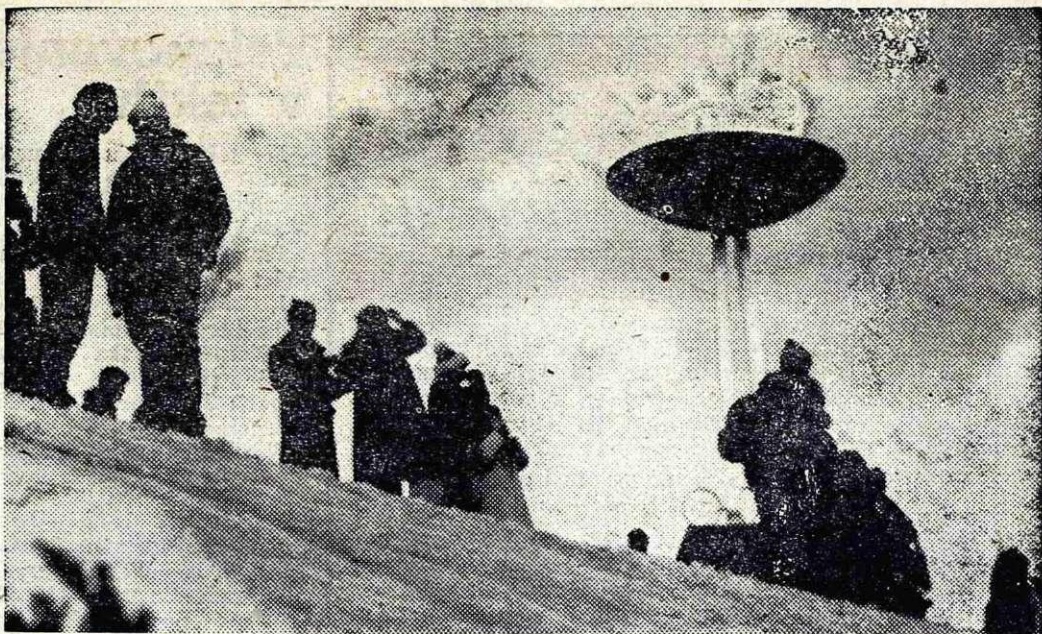
bo stoletja nosilo pečat olimpijskih iger leta 1964. Pa naj bo to olimpijska vas z 11 nadstropnimi stolpnici, ki stoje zunaj mesta, nasproti nekdanjega taborišča Reichenau, na drugi strani reke Inn, naj bo to velika olimpijska centralna dvorana ali pa čisto nov zimski športni center Lizum s Sport hotelom OLIMPIA na nadmorski višini 1600 m z več žičnicami pod vrhom gora, ki ga obkrožajo. Veliki hotel je bil zgrajen v 200 dneh. Lizum je čisto na novo odkrit teren, kjer je bilo treba na novo zgraditi prav vse — utreti pot vanj in zgraditi gorsko cesto. No, kar dosti ruševin. Precej velikega cestnega mostu kajih 5 km od Innsbrucka proti Brennerju, imenujejo ga tudi most Evrope, ki je bil izročen prometu decembra 1963, najbrž ne moremo šteti na konto olimpiade. Ker pa časovno vpada v ta čas, so mu dali ime Olympiabücke. V višini 180 m veže dva bregova široke doline in velja za največjega v Evropi. Stara cesta na Brenner pa se vije in izgublja globoko v gozdu pod njim. Osem ljudi, med njimi en inženir, je izgubilo življenje pri gradnji. Veže sever in jug Evrope — tako piše na spomeniku ob njem.

V kraje, vsi so bili razmeroma precej oddaljeni, kjer so bile v času iger tisti dan prireditve, pa naj je bil to alpski Lizum, sankski Igls, ali drugam, so tisti dan naravnali tekoči trak skoraj brezkončne vrste avtobusov dunajske pošte.

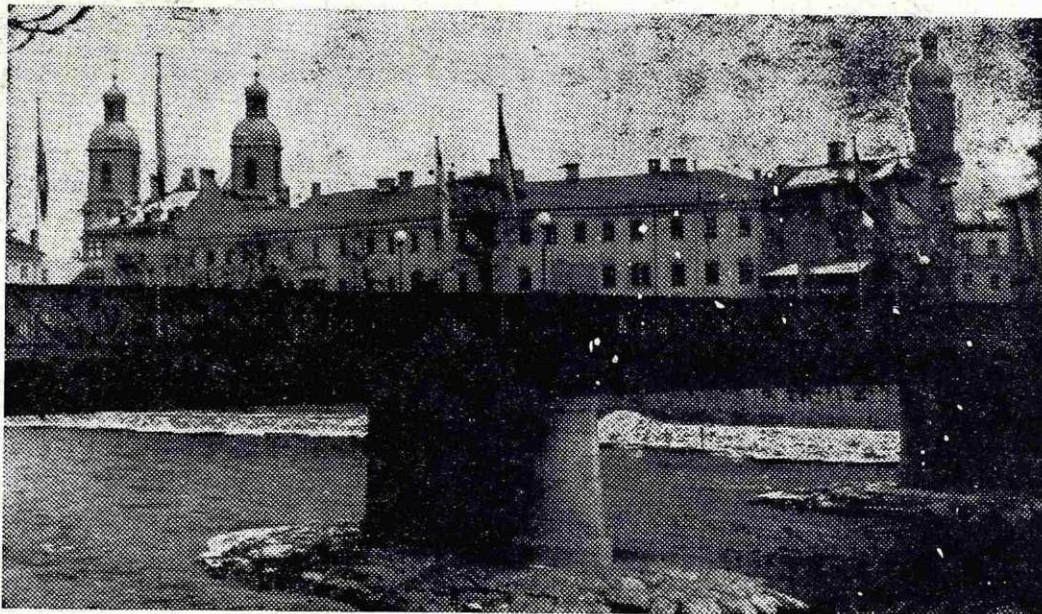
V Innsbrucku sem bil v drugi polovici tekmovanja in videl več tekem. (Sam nisem kaj prida športnik). Včasih sem bil bolj navdušen, včasih manj.

Največje presenečenje zame je bil zadnji prihod tekmovalcev v dvorano ob zaključni slovesnosti. Nič več niso prišli tekmovalci vsake države s svojo zastavo kot pri otvoritvi, temveč kar pomešano, trumoma. To mi je pomenilo več kot vse drugo, kar sem videl v zadnjih dneh, več kot vratolomno drvenje in ropot štirideskega boba po trdem zelenem ledu, več kot slalom in skoki. Zadeva je simbolična, tako rekoč organizacijski trik, to je res, toda nekaj velikega pa bi le utegnili biti za vsem tem.

Druge dni pred koncem smo postajali zvečer na ogromni terasi pred vhodom v glavno dvorano, kjer je gorel drugi



Pred večerom na Berg Islu pri veliki skakalnici ob olimpijskem ognju



Most na reki Inn. Po tem mostu ali po kakšnem njegovem davnem predniku nosi mesto ime

olimpijski ogenj. (Prvi, večji, je gorel ob skakalnici na Berg Islu). Precej daleč je svetil in tudi grel je nekoliko — toplo sicer v Innsbrucku ni bilo. Ko je bila slovesnost zaključena, sem se ozrl: žara je bila črna in prazna, ogenj je ugasnil. Tudi za ognjemeto nad mestom je bilo nebo še bolj črno kot pred njim. Ceste pa polne avtobusov in avtomobilov, morje bleščečih luči, ki odhajajo in se ne bodo več vrnile. Pojdite domov, igre so končane! Treba bo domov; vsi gremo domov in vsak pelje s seboj del tega Innsbrucka.

Še enkrat sem obhodil vse naprave in ledeni stadion. Vse se je že izpraznilo, pričeli so ugašati luči. V dvorani je bilo le še okrog 50 ljudi in takrat sem dočakal nekaj, kar televizija ni več prenašala. Majhen, brezpomemben obrobni dogodek: trije uslužbenci, funkcionarji ali kaj — drugih tako ni bilo več tam, so si postavili mizo in tri stole prav na sredino ledene plošče, kjer je bil prej tribuna in manjša liter. Začeli so piti za likof. Za srečen potek in zaključek! Navsezadnje jim tudi ni bilo lahko vsem tem v velikem organizacijskem stroju olimpiade imeti vse v glavi in na glavi. Zaslužili so ga! Na zdravje!

Prvenstvena hokejska tekma

Jesenice: Crvena zvezda

1 : 2 (3 : 0, 7 : 1, 5 : 1)

V nadaljevanju hokejskega prvenstva sta se v torek srečali moštvi Jesenice in Crvena zvezda iz Beograda. Za Jesenice so nastopili: Korantar, Novak, Trebušak, Kristan, Brun, A. Mlakar, Tišler, Felc, Smolej, Valentar, Klinar, Bogo Jan, Hribar, J. Mlakar. Za Crveno zvezdo pa: Georgijević, Belević, Vukov, Djokić, Mihajlović, Zečević, Petrović, Sišić, Mamić, Mičević, Bogdanović, Petrović in Prohaska.

Moštvo Jesenic je že vnaprej veljalo za nespornega favorita. Že takoj v prvi minuti se je pokazala premoč, saj je Tišler dosegel zelo lep gol. Po tem голу je igra postala nezanimiva, tako da do 16. minute nismo videli nič kaj lepih kombinacij. V tej minuti je bil uspešen Kristan, ki je streljal zelo lepo od daleč, minuto pozneje pa še Smolej. Z rezultatom 3:0 se je končala prva tretjina. Druga tretjina je bila nekoliko hitrejša, toda na zadetek

smo morali čakati celih 5 minut. Po tem голу so Jesenice zaigrali res tako kot znajo, saj so v 15 minutah igre dosegli 7 golov. Tudi Crvena zvezda je bila v 13. minuti uspešna in znižala rezultat za en gol. V zadnji tretjini, ko je bila zmaga in premoč že, očitna, je trener potegnil iz igre Felca in Tišlerja ter poslal v napad Hribarja in Mlakarja I, ki ju je vodil Smolej. Tudi v zadnjem delu igre niso domačini popustili in so dosegli pet golov. Gostje so streljali šestkrat na gol in bili enkrat uspešni. S tekmo smo lahko zadovoljni, toda domačini so igrali nekoliko premehko. Zvezdaši so se pokazali borbeni, toda po tehnični strani bolj siromašen hokej. Strelci za Jesenice: Smolej 4, Klinar 3, Tišler 2, Brun 2, Kristan, Felc, Mlakar in Hribar. Za goste pa Bogdanović in Sišić. Tekmo si je ogledalo okoli tisoč gledalcev. Sodila sta Weinert ne prav dobro in Pavletič.

A. K.



Podrobarju je stekla beseda šele, ko je jel pripovedovati, kako so se obnašali, kaj so zahtevali, kaj govorili in kako je nastalo ruvanje. Podoficir je vneto zapisoval, postajal bolj in bolj zadovoljen ter si vneto natakaj žganje.

Medtem sta se vrnila iz doline Podrobarjeva fanta. Zandarji so ju prestregli pred hišo. Eden je prišel vprašat, če naj ju preiščejo.

»Ni potrebno,« je odvrnil podoficir.

Ko mrtvoudna sta prišla v hišo, a žandarji niso opazili njunega strahu. Zato niso oporekali, ko jima je kmet velel, naj se gresta v kuhinjo preobut in najest.

Za tistih pet žandarjev, ki so sedeli ob peči in pogledovali steklenico, ki jo je vneto podoficir praznil, je bilo pomembno samo dejstvo, da so bili razcapanci samo trije, da so imeli avstrijske puške in da so zbežali. Dobro so poznali svoje dolžnosti in svojega podoficirja. Vedeli so, da mu na kraj pameti ne kane, da bi počel kaj takega, za kar nima izrecnega povelja. Njihovo povelje je velevalo prepatruljirati cesto do križa, preiskati kakšno hišo ob robu gozda in se vrniti. Zato so dobro vedeli, kaj bo ukazal njihov vodja in jih je najbolj zanimalo, ali se bo spomnil nanje, preden bo steklenica čisto prazna.

Namesto podoficirja se jih je spomnil Podrobar. Vzel je steklenico in jim po vrsti natočil. Podoficir je pa med tem glaslo prebiral svoje zapiske in skrbno tehtal dejstva. Poročilo, ki ga bo sestavil, mora pričati o njegovi vestnosti. »Takšno bo brez dvoma,« si je mislil. »Iz njega mora biti razvidna moja sposobnost. Tudi to bo. In kako bi bilo takšno, da bi nam ne podaljšali obhodne poti?« Dozdevalo se mu je, da je treba rešiti tudi ta vzel. Kako, še ni vedel.

Pospravil je svoje papirje, stopil k Podrobarju in mu vzel steklenico iz rok. Grlo je nastavil na ustnice in pogoltnil ostanek pijače.

»Gremo!« je ukazal, ne da bi se zahvalil za žganje ali pojasnil svoje ukrepanje. Pred hišo je odredil takole razporeditev svojih mož:

»Dva v predhodnico. Glavnina, ki se ji je postavil točno na sredo, obsega sedem mož. Trije ostanejo v zaščiti in se vračajo najmanj pet sto metrov za glavnino.«

Sledi, ki so jo pustili razcapanci, si ni utegnil ogledati, pač pa je zaradi nastopajočega mraka ukazal pospešeno hojo.

Podrobar je slišal njegova povelja. Odtlej je razumel, da imajo orožniki sebe najmanj tako radi kakor svojega fuhrrerja. Nekaj časa je gledal za njimi in odganjal misel na bolečine, ki so se pasle po njegovih ramenih in prsih.

Ko so Nemci izginili pod križem, je stopil v kuhinjo k družini. Namesto da bi povedal, kaj se je dogajalo v hiši in v kakšnih škripcih je bil, je naročil ženi in otrokom:

»Nobeden ne ve nič. Naj pride v hišo moj brat, ali katera tvoja sestra, Julka, z nobenim besede. O vremenu in živini, pa nič več.«

Pustil jih je, da so si sami tolmačili dogodke tega popoldneva. Odšel je v hišo in se zleknil za peč.

»Znebiti se jih bo treba,« je preudarjal. »Obada odganjaš dokler se pokaja vate in je nadležen. Ko se ti prisesa na žilo in srkne tvojo kri, si vzameš toliko časa, da ga ubiješ, čeprav moraš za nekaj hipov izpustiti iz rok koso ali ročice pluga.«

Njegov zaključek je bil jasen in popolnoma razumljiv. Kako naj se znebi nadležnežev, ni hotel premišljati.

Med bolečinami so mu rojile misli o Zrnovcu.

»Da se je zaklal, ker ni maral dopustiti, da bi ga Nemci ujeli,« so rekli. »To bi bilo lahko res. In če je res, vedo Švabi bolje kot naši. Tista podlasica me je skušala ujeti na to vabo.«

Ko sem zadnjič ponudil Martinu četrtnko žganja za Zrnovca, češ da se bo prilegel njegovi stari krvi, je odklonil. Rekel je, da partizani ne pijejo in čudno vznemirjen je bil. Beseda mu kar ni šla čez ustnice.

Martin ve samo to ali je med njimi ali ga ni. Po njegovem obnašanju bi sodil, da ga ni. Kaj pa se je zgodilo z njim, vedo najbrž res samo Nemci.

Nocoj ima priti. Ne odležem mu, dokler mi ne pove. Marsikatera skrivnost ni za vsakega izmed njih. Razen najzaupljivejših partizanov vem zanj samo jaz. Zato ne bom dopustil, da bi mi prikrivali takele stvari. Zrnovec je kmet kakor jaz. Le nekaj let je mlajši od mene. Če res leži zaklan v polinah Podrte gore, ga bom poiskal in pokopal. Ne sme ostati orlom za vabo.«

Tekmovanje Zakaj maškarada ni uspela?

Na tekmovanju za medobratno prvenstvo Železarne Jesenice so bili doseženi naslednji rezultati:

Patrolni tek za člane nad 35 let

1. Mehanična delavnica 23.06 (Žemva, Oblak, Vister);
2. Konstrukcijska delavnica 24.43 (Benedičič, Mahorc, Legat);
3. Javornik III. 32.49 (Mencinger, Noč, Arh).

Nastopile so tri patrole.

Člani do 35 let

1. Livarna 18.52 (Osvold, Lavtižar, Hrovat);
2. OTK 20.47 (Pogačnik, Pazler, Zalokar);
3. Javornik III. 22.35 (Jenko, Černe, Markež).

Nastopilo je 10 ekip.

Solo teki za aktivne člane

1. Janko Kobentar — transport 11.42;
2. Franc Lakota — žična valjarna 12.18;
3. Janez Mlinar — siva valjarna 12.47.

Nastopilo je 14 tekmovalcev.

Solo teki — neaktivni

1. Polde Kastelic — ŽIC 14.45;
2. Alojz Nečimer — projektni biro 17.06;
3. Bogo Jeklič — predelovalni obrati 17.58.

Nastopilo je 5 tekmovalcev.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sindikalnemu odboru žebjarne za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času moje bolezn.

Malči Klinar

Po pustnih dneh se mnogo govori in piše o pustni maškaradi na Jesenicah, tako da so v senci tega ogorčenja ostale važne važnejše gospodarske stvari, kakor npr. podražitev cigaret. Le kratko pojasnilo, kako smo se odločili za maškarado.

Na seji drsalno-kotalkarskega kluba je bilo sklenjeno, da letos organiziramo pustno maškarado. Po krajšem odlašanju smo začeli z delom. Najprej je klub poslal podjetjem prošnje za denarno pomoč, stopil v stik z raznimi društvi. Društva so najprej obljubila pomoč, potem pa vsa odpovedala, razen hokejskega kluba Kranjska gora. Tudi režijo smo hoteli zaupati strokovnjakom iz gledališča, ki so najprej obljubili, potem pa iz neznanih vzrokov tudi odpovedali. Tako je vse ostalo v rokah nekaj ljudi. Program je bil sestavljen in nekaj točk predloženih TNZ, ki je eno od teh črtal. Čas je hitel, pust se je bližal, s tem pa se je spreminjal tudi spored. Tri dni pred izvedbo smo dobili tudi prvo finančno pomoč in sicer 20.000 din od sindikalne podružnice Železarne Jesenice ter 5.000 din od trgovskega podjetja »Delikatesa«. Zadnji dan pred nastopom smo dobili tudi privolitev, da se lahko pomenimo s hokejskim moštvom Kranjske gore. Pomenek je trajal približno pet minut, ker jim trener ni dal več časa. Takrat je bila čr-

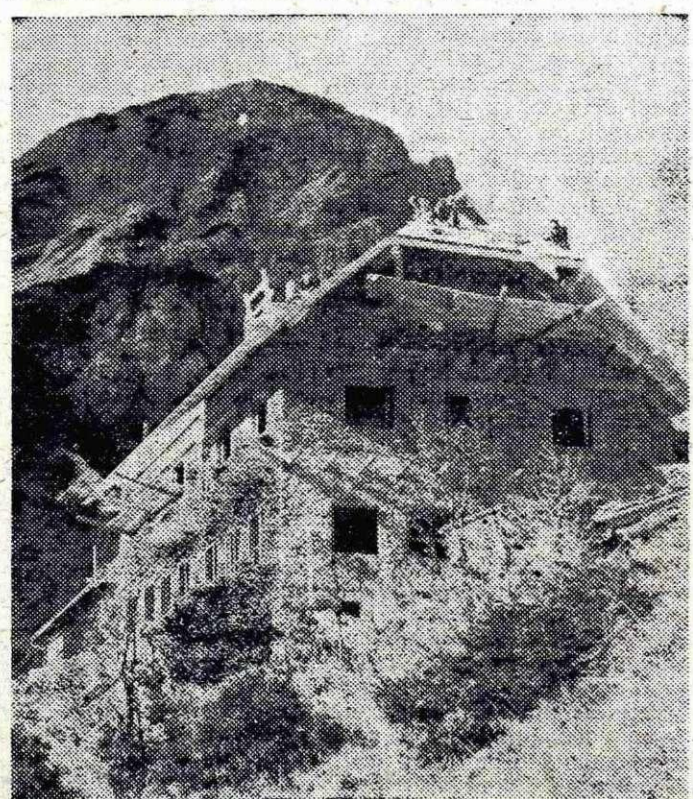
tana še ena točka pustnega programa — sestava hokejske reprezentance. S tako okrnjenim programom smo v torek nastopili, zato so nekateri očitki upravičeni. Razumeti pa je treba, da s 25.000 dinarji tudi ni mogoče mnogo narediti kljub dobri volji posameznikov. Za gnečo pred blagajnamami je vsekakor kriv Zavod za vzdrževanje športnih objektov in ne drsalno-kotalkarski klub. Po Jesenicah krožijo vesti, da je bilo vstopnine pol milijona dinarjev in še več. V resnici pa niti 200.000, čeprav je bilo ljudi precej več ali pa še enkrat toliko. Ves čisti dobiček je namenjen našim najmlajšim za nabavo novih drsalk in kotalk, ki jih klub nujno potrebuje. Zato naj obiskovalcem ne bo žal 100 din, saj je klub organiziral maškarado z dobrim namenom. Čudno, da nihče od kritikov ni pohvalil vsaj zamisli, ki jo je brez dvoma treba obnoviti, seveda pa se na izvedbo bolj temeljito pripraviti. Za to pa je potrebno vsestransko sodelovanje in večja finančna pomoč, kar smo letos skoraj povsem pogrešali.

Karlin

Občni zbor PD Jesenice

V soboto, dne 22. februarja bo ob 19. uri v dvorani pri Jeleni občni zbor PD Jesenice, ki bo potekal v znamenju razprav o graditvi novega Tičarjevega doma na Vršiču.

Dom je sedaj pod streho in dokončno izdelati in opremiti v grobem zgrajen, potrebno ti. To bo zahtevalo od PD pa ga bo v letošnjem letu še veliko naporov, posebno od



Novi Tičarjev dom na Vršiču je pod streho. Vrli planinci z Jesenic upajo, da ga bodo lahko tudi znotraj še letos dokončno uredili.

novega upravnega odbora. Upravni odbor nalogam ne bo kos, ker ima z ozirom na položaj postojank že itak mnogo tekočega dela. Zato bi bilo prav, da bi planinci prav sedaj, v tej fazi gradnje, pomagali upravnemu odboru z eaznimi predlogi in nasveti, kajti z dobro organizacijo lahko prihranimo pri delu marsikaj truda. Čim večja prisotnost, čim več dobrih in konstruktivnih predlogov na občnem zboru, bodo pripomogli, da bomo že letos izpolnili veliko nalogo, ki smo si jo zadali ob 60-letnici planinskega društva. Dogradili bomo dom na Vršiču in v tem delu Julijcev pridobili zelo potrebno novo postojanko z večjimi in udobnejšimi zmožljivostmi. To naj bo v letošnjem letu naš cilj, to naj bo osnova vsem našim akcijam in vsem našim programom. V tem bomo morali sodelovati prav vsi, vsi, ki želimo napredek planinstva, vsi, ki želimo v gorah prijetno bivanje in počutje. To naj bo tudi osnovna nit razgovorov in razprav na sobotnem 61. rednem občnem zboru.

Vabimo vse planince, da se občnega zbora v čim večjem številu udeležijo, da sodelujejo v razpravi in s tem priporočajo, da bomo zagotovo in lažje izpolnili naloge, ki smo si jih zadali že lani ob 60. obletnici.

Kaj bomo gledali v kinu?

Veleslalom na Poljanah

V KINU? KINO »RADIO«

22. in 23. februarja angleški barvni CS film VESELI KLUB MLADIH, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

24. februarja zap. nemški film ZALJUBLJENI DETEKTIVI, ob 17. in 19. uri.

25. in 26. februarja ameriški film NA DIVJI ZAHOD, ob 17. in 19. uri.

27. in 28. februarja jugoslovanski film MOŠKI, ob 17. in 19. uri.

29. februarja italij.-franc. barvni film RIMSKE DEVICE, ob 17. in 19. uri.

KINO »PLAVŽ«

22. in 23. februarja ameriški film NA DIVJI ZAHOD, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

24. in 25. februarja angleški barvni CS film VESELI KLUB MLADIH, ob 18. in 20. uri.

27. in 28. februarja nemški VV film DOKAZITE ALIBI, ob 18. in 20. uri.

29. februarja sovjetski film DOVOLJENJE ZA IZHOD, ob 18. in 20. uri.

KINO ZIROVNICA

22. februarja ameriški CS film OSAMLJENI SO HRABRI.

23. februarja angleški VV film POGON.

26. februarja angleški barvni CS film VESELI KLUB MLADIH.

29. februarja ameriški film NA DIVJI ZAHOD.

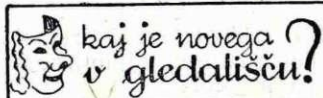
KINO DOVJE

22. februarja angleški VV film POGON.

23. februarja ameriški CS film OSAMLJENI SO HRABRI.

27. februarja angleški barvni CS film VESELI KLUB MLADIH.

29. februarja nemški VV film DOKAZITE ALIBI.



NEDELJA, 23. februarja — ob 15. uri: W. Bauer RDEČE IN MODRO V MAVRICI.

NEDELJA, 23. februarja — ob 19.30: W. Bauer RDEČE IN MODRO V MAVRICI. Zveze z vlaki so ugodne.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 21. februarja od 12. ure do 28. februarja do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Miran Kenda, Jesenice, Staneta Bokala 11, telefon 04 — Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Rajko Turk, Jesenice, Cesta revolucije 15, telefon 04 — Rešilna postaja Jesenice.

KINO KOROSKA BELA

22. februarja — zaprto.
23. februarja ameriški barvni film PLAMTEČA ZVEZDA.
24. februarja ameriški film NA DIVJI ZAHOD.

26. februarja nemški VV film DOKAZITE ALIBI.

29. februarja jugoslovanski film MOSKI.

KINO KRANJSKA GORA

21. in 22. februarja ameriški barvni film PLAMTEČA ZVEZDA.

23. februarja nemški VV film DOKAZITE ALIBI.

25. februarja zap. nemški film ZALJUBLJENI DETEKTIVI.

27. februarja ameriški film NA DIVJI ZAHOD.

28. in 29. februarja angleški barvni CS film VESELI KLUB MLADIH.

UČENCI OSNOVNE SOLE »PREŽIHOV VORANC« DOBRI SMUČARJI

Osnovna šola »Prežihov Voranc« z Jesenic je priredila v minulem tednu za vse razrede zimski športni dan. Ker je za učence posebne važnosti gojenje zimskega športa, so pripravili na Poljanah tekmovalce v veleslalomu, za nižje razrede pa na Blejski Dobravi sankanje.

Na Poljanah je bila tekmovalna proga dolga 400 m in je imela 100 m višinske razlike in 12 vratic. Proga je zahtevala od vsakega precej spretnosti, hitrosti in znanja na smučeh. Tekmovalo je 116 učencev v treh skupinah, kar dokazuje, da je na omenjeni osnovni šoli tudi med učenci veliko dobrih smučarjev. V (Nadaljevanje na zadnji str.)

V okviru zimskih športnih iger Železarne Jesenice je bilo v nedeljo 16. I. 1964 tekmovalce v veleslalomu. Organizacija tekmovalcev je športna komisija pri Izvršnem odboru sindikata Železarne Jesenice poverila Smučarskemu klubu Blejska Dobrava. Za tekmovalce je bilo prijavljenih 110 tekmovalcev (nastopilo 80), ki so bili razporejeni v štiri skupine.

Proga je bila dolga okrog 1100 m s 150 m višinske razlike in je imela 28 vratic. Strm teren in ledena proga

sta delala nemalo preglavic povprečnim smučarjem. Organizator je tekmovalce skrbno pripravil, vendar je kljub temu prišlo do manjših spodrslijajev v nezadovoljstvo tekmovalcev.

Start je bil točno ob napovedanem času. Ob 10. uri so pričele s tekmovalcem članice in takoj za njimi člani nad 35 let starosti, so tekmovali na vsej progi. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Posamezno: članice (4 tekmovalke): 1. Praček Lojzka (upr. sl.) 0.46,0; 2. Keše Vera (upr. sl.) 0.46,3; 3. Detiček Marija (upr. sl.) 0.55,2.

Člani nad 35 let (17 tekmovalcev): 1. Praček Ciril (upr. sl.) 0.44,6; 2. Bertoncelj Jože (mehanična del.) 0.49,5; 3. Vister Ožbi (meh. delavnica) 0.51,5. Trije tekmovalci so bili diskvalificirani.

Registrirani tekmovalci (11 tekmovalcev): 1. Geršak Bogdan (ŽIC) 1.01,4; 2. Krauthaker Alojz (ŽIC) 1.02,5; 3. Žmitek Marko (upr. sl.) 1.02,8.

Člani do 35 let (48 tekmovalcev): 1. Šporn Zoran (Javornik III) 1.00,6; 2. Kunšič Jože (mehanična del.) 1.01,8; 3. Markež Lovro (Javornik III) 1.02,3. 6 tekmovalcev je bilo diskvalificiranih.

Ekipni rezultati: ženske (1 ekipa): 1. Upravne službe 2.27,5 (Praček, Keše, Detiček)

Člani nad 35 let (3 ekipe): 1. Mehanična delavnica 2.35,0 (Bertoncelj, Vister, Ravnikar); 2. Javornik III 2.52,5 (Hiršfelder, Šporn, Noč. — Ena ekipa je bila diskvalificirana.



Zoran Šporn je zmagal v skupini članov do 35 let



France Arh je bil najstarejši udeleženec nedeljskega veleslaloma na Poljanah

Moški do 35 let: 1. Mehanična delavnica 3.18,9 (Kunšič, Pristov, Smolej); 2. Javornik III 3.20,1 (Šporn, Markež, Černe); 3. Konstrukcijska delavnica 3.58,1 (Koblar, Sorli, Ferjan).

Registrirani tekmovalci ekipno niso tekmovali.

Tekmovalce samo je pokazalo, da je zanimanje za zimski šport še vedno veliko v našem kolektivu in da je tovrstna rekreacija zelo koristna. Tereni na Poljanah so naravnost idealni in prav imajo smučarski delavci Blejske Dobrave, ki se borijo za zgraditev vlečnice od »Cokle« do Vrš.

Personalne vesti

za čas od 1. januarja do 15. februarja 1964: 143 sprejetih delavcev, 52 obračunanih delavcev, 8 sprejetih uslužbencev in 5 obračunanih uslužbencev.

UPOKOJENI SO BILI NASLEDNJI SODELAVCI:

Viktor Dagarin, 1912, elektrodni oddelek — v ŽJ 23 let; Ivan Dežman, 1908, Javornik II — v ŽJ 25 let; Karel Klančnik, 1908, mehanična delavnica — v ŽJ 27 let; Zaim Suhonjič, 1904, šamotar — v ŽJ 16 let; Slavka Bučar, 1909, jeklovlek — v ŽJ 14 let; Martin Čufar, 1907, visoke peči — v ŽJ 26 let; Rudolf Ravnikar, 1907, plinska in vodna energija — v ŽJ 23 let; Agata Slabe, 1908, šamotar — v ŽJ 16 let; Franc Sodja, 1904, žičarna — v ŽJ 42 let. Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

UMRLI SO:

Jernej Markež, 1918, Javornik IV, odpretnik; Ivan Cvenkel, 1913, mizarna, II. steklar; Katarina Čačko, 1927, martinarna, čistilka. Svojem naše iskreno sožalje!

POROČILI SO SE:

Jože Zalokar, Javornik III, z Elizabeto Borštnar; Alenka Pogačnik, IBM, z Vladimrom Trampušem; Boga Langus, elektrodni oddelek, z Antonom Betonom. Čestitamo!

RODILI SO SE:

Ciril Primožič, žarilnica, deček; Francu Kaduncu, promet, deklica; Adolfu Jeršinu, Javornik III, deklica; Gvidu Strmecu, promet, deček; Lovru Ravniku, OTK, deček; Fehrimu Hodžiču, Javornik I, deklica; Jožetu Dobravcu, valjarna 2400, deklica; Muharemu Mulaliću, martinarna, deček; Francu Logarju, konstrukcijska delavnica, deček; Ivanu Razingerju, cevarna, deklica; Hasanu Kljajiću, martinarna, deček; Mitju Benedičiču, Javornik III, deklica; Francu Benedičiču, OTK, deklica; Đuru Ostronu, martinarna, deček; Franciški Rozman, GEŽ, deklica; Kristini Golub, GEŽ, deček; Zjaju Hadisulejmanoviću, Javornik II, deček; Ljubomiru Stanojeviću, martinarna, deklica. Čestitamo!



Časomerilci pri medobratnem tekmovalstvu v veleslalomu na Poljanah



JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

Za sejo občinske skupščine bodo predlagali posebno točko o kulturno prosvetnih problemih

12. februarja sta imela skupno sejo Svet za kulturo in prosveto ter UO sklada za financiranje kulturno-prosvetne dejavnosti. Predsednik sklada inž. Čop je poročal, da je bilo lani od dela občinskega prometnega davka na alkoholne pijače formirano 26.994.693 dinarjev, od drugih dohodkov pa 472.643 dinarjev. Sredstva so bila razdeljena po načrtu. Sklad je financiral dejavnost kulturno-prosvetnih društev, ljudske tehnike, gledališča, knjižnice ter delno šahovskih klubov. Kril je materialne izdatke za Prešernovo rojstno hišo v Vrbi in osebne dohodke tamkajšnje oskrbnice.

Poleg navedenega je bilo vaškim knjižnicam dodeljeno 900.000 dinarjev, muzeju železarne pa 500.000 dinarjev.

Glede na to, da je bil prometni davek na alkoholne pijače povečan, je predvideno letos za okrog 5 milijonov din več sredstev.

Po dostavljenih predračunih kulturno-prosvetnih organizacij pa bi kljub predvidenemu povečanju zmanjkalo za okoli 15 milijonov dinarjev sredstev. Zadnji požar v Titovem domu na Jesenicah nam mora biti v resno opozorilo, da smo že preveč odlašali s popravilom. Zato predvidevajo, da bi ga

popravili v treh etapah. Letos bi najpozneje vsaj 10 milijonov dinarjev, ker bo treba dom zapreti ali pa popraviti streho, žlebove in odgovarjajoče urediti notranjo električno napeljavo.

Prav je, da v Kranjski gori zgradimo novo dvorano, domova na Hrušici in na Javorniku, ne bi bilo pa prav, če bi prepustili na Jesenicah obstoječi dom uničenju.

Na eni od prihodnjih sej občinske skupščine se bo treba temeljito pomeniti o vseh kulturno-prosvetnih problemih in predlagati, naj bi delež občinskega prometnega davka na alkoholne pijače povečali od dosedanjih 40 na 50 odstotkov. Iz sredstev za negospodarske investicije pa predvidimo del sredstev za adaptacijo kulturnega doma na Jesenicah. Šahovskim klubom naj pomagajo tudi fizikurna društva. Zaradi zagotovitve stanovanj za profesionalne kulturne in prosvetne delavce bo iz sklada zagotovljena udeležba ob razpisu posojila. Do končne ugotovitve programa za priliv sredstev so odobrili akontacije v višini lanskoletnih izdatkov.

B. B.

Mednarodne sankaške tekme pri Savskih jamah

V nedeljo dopoldan je bilo pri Savskih jamah mednarodno sankaško tekmovanje. Na 1300 metrov dolgi progi z devetimi umetnimi zavoji in 10 odstotkov padca, se je pomerilo 100 tekmovalcev z Jesenic, Kranja, Begunja, Tržiča, Mojstrane, Bohinja, Bleda in iz Avstrije.

Odlično pripravljeno progo, pripravili so jo sankaši sami, so morali tekmovalci prevoziti dvakrat. Zelo dobro je bilo poskrbljeno za zvezo med startom in ciljem, za reševanje pa ne tako dobro kot na prejšnjem tekmovanju. Tekme so se začele s polurno zamudo. Tudi spuščanje s starta ni potekalo popolnoma v redu, tako da so bili tudi po trije tekmovalci naenkrat na progi. Omenimo še to, da republi. prvak Julij Ulčar ni hotel startati, češ da mu prog ne leži. Med člani je tako veljal za favorita Zdenko Vesel, ki ni razočaral. Med zelo številnimi mladinci je bila borba za prvo mesto

med klubskimi tovariši. Gostje iz drugih klubov so edino pri članicah uspeli poseči po najvišjih mestih. Popoldan je bila v hotelu Pošta razglasitev rezultatov. Najboljši so dobili diplome in praktična darila.

Rezultati:

Člani: 1. Vesel (Jes.) 3.31,9; 2. Horvat (Jes.) 3.32,3; 3. Pšenica (Jes.) 3.32,5.

Članice: 1. Ovsenik (Tržič) 4.02,4; 2. Tišler (Tržič) 4.06,6; 3. Očepek (Kranj) 4.12,5.

Mladinci: 1. Morič (Jes.) 3.42,6; 2. Dečman (Jes.) 3.53,0; 3. Kobler (Jes.) 3.53,7.

Mladinke: 1. Brejc (Jes.) 4.06,4; 2. Ahačič (Begunje) 4.14,8; 3. Demšar (Jes.) 4.15,8.

Navadne sani: 1. Robič (Jesenice) 4.42,5; 2. Smolej (Jes.) 4.44,1; 3. Noč (Jes.) 4.46,8.

Dvosedi: 1. Horvat—Omejc (Jes.) 1. 48,0; 2. Pšenica—Čarman (Jes.) 1.49,8; 3. Hinteregger—Hartel (Avstrija)

Nov tekmovalni pravilnik športne rekreacije je sprejet

Izvršni odbor Sindikalne podružnice je na zadnji seji dne 31. jan. 1963 načeloma sprejel tekmovalni pravilnik športne rekreacije železarne Jesenice. S tem so pričela veljati nekatera nova določila tega pravilnika ki jih prejšnji pravilnik komisije za šport ni vseboval.

Čeprav so sindikalni odbori razpravljali o osnutku tega pravilnika dalj časa in čeprav so referenti za športno rekreacijo v obratih seznanjeni z novostmi tega pravilnika, vseeno širši krog članov kolektiva le-teh še ne pozna.

Zato želimo seznaniti vso širšo javnost z nekaterimi spremembami v tekmovalnem pravilniku dotedanjih medobratnih iger. Edini smoter, ki ga zasledujemo v tem pravilniku, je organiziranje športne rekreacije na tak način, s katerim bo omogočena čimvečja udeležba članom kolektiva v takih aktivnostih rekreacije, ki imajo večji vpliv na zdravje, kulturo in delovno sposobnost.

Temu cilju se je podredil novi način organizacije tekmovalnih v športni rekreaciji. Pravilnik predvsem določa, da se morajo tekmovalci na vseh nivojih (obratna, medobratna, medkolektivna) odvijati v ločenih konkurencah posebej za registrirane tekmovalce različnih športnih panog in posebej za neregistrirane tekmovalce. Po pravilniku se smatra za registriranega tekmovalca vsako osebo, ki je za tekoče leto registrirana pri kateri izmed strokovnih zvez Zveze organizacij za telesno kulturo in ki je v zadnjih 6 mesecih pred prvim nastopom na tekmi v športni rekreaciji nastopila na tekmovalju kot regi-

striran tekmovalec.

Dalje predvideva pravilnik tekmovalja v 20 panogah, od katerih je kar 8 takih, v katerih se dosedaj v železarni še nismo udeleževali. Vse panoge so s posebnimi določili prirejene in prilagojene rekreativnim potrebam članov kolektiva. Predvidena so tekmovalja v sankanju, veleslalomu, patrolnem teku, kegljanju na ledu, atletiki, odbojki, strelstvu, kegljanju na asfaltu, plavanju, kolesarstvu, organizacijskem pohodu, vlečenju vrvi, badmintonu, malem nogometu, malem rokometu, gimnastičnem poligonu, balinanju, namiznem tenisu in šahu.

Program tekmovalj je tako določen, da se morajo končati do 1. maja vse panoge na snegu, ledu in v zaprtih prostorih. Od 1. maja do 29. novembra pa vse letne panoge.

Ocenjevanje ekip in posameznikov v končni razvrstitvi je predvideno tako, da stimulira množičnost in kvaliteto ter aktivnost v tistih panogah, ki imajo večjo rekreativno vrednost. Tako bo na primer: udeležba v plavanju, atletiki, smučanju, prinesla sindikalnemu odboru enkrat več točk kot pa nastop v namiznem tenisu, šahu, balinanju itd.

V konkurenci neregistriranih se ocenjuje ekipna in individualna udeležba, v konkurenci registriranih tekmoval-

cev samo individualna. Ocenjevanje je tako prilagojeno, da vzpodbuja čim večjo skupinsko udeležbo v konkurenci neregistriranih tekmovalcev, s čimer želimo pritegniti v rekreativno aktivnost čimveč novincev, začetnikov in sploh tistih, ki se še ne ukvarjajo z nobeno izmed oblik športne rekreacije.

Izbior panog je tak, da so upoštevani najbolj množični interesi članov kolektiva železarne Jesenice, zato pričakuje organizatorji športne rekreacije večjo udeležbo na tekmovaljih kot v preteklem obdobju.

Kaj pa nagrade? Predvidena je podelitev prehodnih pokalov za najboljši kolektiv — zmago v celoletnem tekmovalju, v zimskem delu tekmovalja, v letnem delu tekmovalja in za zmagovalce v posameznih panogah. Predvidena je podelitev diplom za prvih 10 mest v celotnem tekmovalju, za prva tri mesta v posamezni panogi ter diplome za prve tri posameznike v posamezni panogi.

V zvezi z novim načinom tekmovalja v športni rekreaciji, kjer je poudarek na množičnosti, bo treba vzporedno z organizacijsko tekmovalnimi ukrepi podvzeti še nekatere ukrepe kot so financiranje dejavnosti športne rekreacije v obratih, vprašanje objektov in kadra. Čim gredno na organiziranje neke redne rekreativne dejavnosti, bo treba zagotoviti tudi redne pogoje za dejavnost.

Če bomo hoteli, da množično rekreativno udeleževanje ne bo zopet samo na papirju,

bo treba podvzeti te ukrepe v najkrajšem času.

I. skupini je bil najboljši Milan Marolt iz 8. a razreda,

UČENCI OSNOVNE SOLE...

(Nadaljevanje z 11. strani) v II. skupini Darja Kemperle iz 7. b razreda in v III. skupini Beno Gasar iz 5. c razreda. Omenjeni trije so prejeli lepe diplome.

Na Blejski Dobravi se je istega dne pomerilo nad sto učencev v sankanju. Sicer mladji sankaši, so pokazali dovolj tehnike in smelosti.

ZAHVALA

Ob težki in mnogo prerani izgubi nadvse ljubljeneža moža in očeta

ANTONA PAVŠIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, poklonili venci. Zahvaljujemo se sosedom za pomoč in denarno pomoč, sodelavcem SZDL Podmežaklja, hišnemu svetu, organizaciji ZK in SPD.

Iskreno se zahvaljujemo direktorju ter sindikalni podružnici Vatrostalne Zenica, asistentu Osenku ter ostalim sodelavcem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala vsem lastnikom osebnih avtomobilov.

Zaljubljeni žena Minka, hčerka Ruža z možem Janezom, sin Tine ter ostalo sorodstvo.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Kopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«